

DE VISCHHANDEL

MAANDELIJCH TIJDSCHRIFT. VERSCHIJNT DEN TWEEDEN DONDERDAG VAN
ELKE MAAND. ORGAAN VAN DEN SECTOR "HANDEL EN DISTRIBUTIE" BIJ
DE NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE. GERICHT TOT AL DE
VISCHHANDELAARS EN TOT DE GROSSIERS IN VISCH EN VISSCHERIJPRODUC-
TEN. LEDEN VAN DE NATIONALE LANDBOUW- EN VOEDINGSCORPORATIE.

HANDEL
DISTRIBUTIE

DIRECTIE : D' WILLEM MELIS EN D' IVAN DENIS. BEHEER EN REDACTIE :
HOPSTRAAT, 47, BRUSSEL. POSTREKENING : NATIONALE LANDBOUW- EN
VOEDINGSCORPORATIE. PERS- EN PROPAGANDADIENST, N° 911.91. ABONNE-
MENTS PRIJS TOT EINDE 1942 : 14 FR. DRUKKER : IMIFI, HOPSTRAAT, 47,
BRUSSEL. CLICHEERDER : HUYGHENS, ONDERWIJSSTRAAT, 57, ANDERLECHT.

IN MEMORIAM WALTER KREMER

Onze hoofdredacteur is op 18 Juli bezweken aan de gevolgen van een ziekte, die hem sedert lang ondermijnde.

Walter Kremer stond zeer gunstig bekend in de handelskringen. Hij was de eerste directeur der Syndicale Kamer voor Handel en Nijverheid in Voedingswaren (C. I. A.), waar hij de werkelijke spil was, waarom heel de syndicale organisatie der handelaars draaide. Hij was het ook die de onderscheidene kamers, welke bij dit organisme zijn aangesloten, in het leven heeft geroepen. Hij was het, die het inlichtingsblad der Syndicale Kamer opstelde. Voor het grootste deel is het ook aan hem te danken dat het eerste congres der voedingsnijverheid, dat in 1937 in het Eeuwfeestpaleis plaats vond in aanwezigheid van den Koning, op zoo'n schoon succes mocht bogen.

Toen hij, kort daarop, gedreven door zijn « hang » naar de journalistiek, de C. I. A. verliet, was deze uitgegroeid tot een sterke en ledenrijke organisatie : de jongste, maar de krachtigste van alle syndicale verenigingen, waarop de middenstand kon roemen.

In de C. I. A. had Walter Kremer een rijke ondervinding opgedaan over de handelswereld. Niemand kende beter dan hij de noden en de eischen van de middenstanders; niemand wist zoo goed als hij waar hun verlangens lagen en waar hun afkeer naartoe ging. Het was voor den persdienst van de N.I.V.C. dan ook een geluk de hand te kunnen leggen op dien voortreffelijken journalist die tevens een talentvol schrijver was. Walter Kremer is de auteur van zoovele zeer gewaardeerde vertellingen en novellen, die hij in het Nederlandsch of in het Fransch liet verschijnen, want de beide landstalen sprak en schreef hij even goed.

Zoo « Handel en Distributie » het vertrouwen en de achting heeft weten te winnen van de handelaars, dan is zulks in groote mate aan Walter Kremer te danken.

Hij was zeer begaafd en werkzaam en voorzeker lag er na den oorlog een schoone toekomst voor hem open. Onvoorziens is de dood hem komen treffen op 39-jarigen ouderdom.

Zijn medewerkers, die in de 18 maanden tijds, dat ze aan zijn zijde mochten arbeiden, hem hadden liefgekeerd, bieden aan zijn familie hier de betuiging van hun innig medeleed aan. Zij verzekeren haar tevens dat in het blad, waaraan hij zoo veel van zichzelf heeft gegeven, zijn gedachten in eere zal worden gehouden.

MEDEDEELINGEN

De classificeering van platvisch

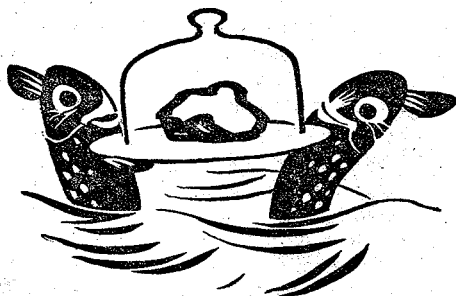
De vischhandelaars beklagen zich bitter, en met reden, over de wijze, waarop de platvisch, als pladijs, tong, schar, enz., geclassificeerd wordt. In theorie zijn er drie soorten platvisch : de kleine, de middelmatige en de groote. Het gebeurt meermaals dat de vischhandelaar de kleine platvisch (ongeveer 15 fr per kilo aan verbruiker) ontvangt welke hem voorgesteld wordt als behoorend tot de middelmatige categorie (20 à 30 fr per kilo).

De klanten zijn natuurlijk onstemd wanneer men hun visch toebedeelt van een lagere categorie dan deze waarvoor zij den prijs betalen. De vischhandelaars krijgen soms zeer harde woorden naar 't hoofd en worden door sommige verbruikers als bedriegers bestempeld, dan wanneer hun hoegenaamd geen verwijt treft. Volgens onze bescheiden meening zou men goed doen op het oogenblik der verzendingen aan de kust een oog in 't zeil te houden, opdat zulke praktijken in de toekomst niet meer zouden voorvallen.

Kaas uit visch !

De menschen worden met den dag vernuftiger. Visch werd al voor alles gebruikt : van visch maakte men olie, kleefstof, handschoenen, schoenen, wol, enz. Nu hebben ze weer wat nieuws uitgevonden ! Uit visch gaat men voortaan kaas vervaardigen. Het nieuws komt ons uit Noorwegen toe. Over kort zal men te Gvarv met de verwerking van visch tot kaas beginnen. De onderneming wordt door een firma van Bergen gefinancierd.

...laat ze maar komen!

Deze nieuwe soort kaas werd door het officieel Instituut voor visscherijen van Bergen uitgevonden. De noodige machines werden al aangevoerd en opgesteld.

Vischwol

Vele onzer lezers hebben er voorzeker geen flauw vermoeden van dat de moderne techniek het zoo ver heeft gebracht uit visch wol te halen. Nochtans was dit voor de technici kinderspel, gezien in het vischeiwit dezelfde voorwaarden aanwezig zijn als

voor de garewinning uit de caseïne, die men in de melk aantreft. De vezel, verkregen uit vischeiwit, ondergaat verschillende chemische bewerkingen, vooraleer als wolvezel te worden gebruikt. De vischwol wordt nooit zelfstandig gebruikt, maar verwerkt met wolvezels uit planten, en dit in de verhouding van 20 t.h. De beide bestanddeelen worden derwijze met elkaar verwerkt, dat de oppervlakte uit vischwol bestaat en de kern uit celwol (uit planten getrokken). Proefnemingen hebben uitgewezen dat vischwol vele eigenschappen van schapenwol bezit en het is om deze reden dat voor de oppervlakte vischwol wordt gebezigd. Het verwen van de « vischwol » levert geen moeilijkheden op.

Het spreekt vanzelf, dat dit « procédé » slechts in normale tijden zijn toepassing

't komt later wel...

zal vinden daar omwille van de huidige schaarschte van allerlei levensmiddelen de visch een nuttiger bestemming is voorbehouden : nl. de keuken van de huisvrouw. De mooie kleedjes in vischwolzijde komen later wel...

De haring of het vleesch van den arme

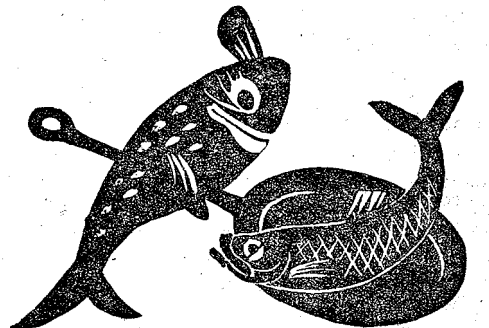

We zullen de vischhandelaars het affront niet aandoen te laten veronderstellen dat zij de waar niet kennen die zij verkopen, vooral dan waar het gaat over doodeenvoudige en alledaagsche dingen als haring. Onze lezers/weten goed genoeg wat een haring is en zij kennen de honderd en een manieren om hem gereed te maken en op te dienen. Daarover hebben we hun zeer zeker niet veel te leeren.

Maar wat men misschien niet zoo kent, dat is de haring van biologisch standpunt uit gezien : hoe hij leeft, waar hij vandaan komt, waarheen hij gaat. We meenen dat dit alles van aard is om zeer zeker belang in te boezemen aan allen die bij den vischhandel betrokken zijn, en daarom brengen wij op blz. 5 een studie over den haring, zijn eigenaardigheden en zijn gewoonten. Dan zullen we dien gewaardeerden visch

niet meer alleen leeren zien onder den vorm van een brokje voedsel, dat in de pan gebakken, geroosterd, versch, gerookt of gepekeld kan verorberd worden.

Zoo zal hij het uitzicht verliezen, dat sommige caricaturisten er zoo graag aan gegeven hebben : een graat op een overigens ledige schotel. Voorzeker, dat is alles wat

Smakelijk als vleesch...

er van overblijft als hij gegeten is, maar voordien was het heel wat meer en beter in zooverre dat de ichtyologen (of de wetenschapsmensen in zake visch) er lange en geleerde studies aan hebben gewijd en dat de huismoeders, omdat hij zoo lekker en zoo smakelijk is, hem hebben bijgenaamd « het vleesch van den arme ». Alhoewel tegenwoordig dat woordje « arme » er al te veel is, want nu is zeker de haring voor iedereen al vleesch...

De visch wordt duur betaald

Wij zijn de eersten om te beamen, al doen wij dit met tegenzin, dat de sluikhandel hoe goed en doelmatig ook de reglementering, een splijtzwaam is, die men niet gansch kan wegcijferen. Er zijn te veel personen rechtstreeks bij den voedingshandel betrokken en het zijn nu allen geen engelen... Maar er kan nochtans opgetreden worden om het nadeel aan gansch de bevolking berokkend, grootendeels te beperken. Dit geldt zoowel voor den vischhandel als voor de andere takken in de voedingsnijverheid. Zoo we goed zijn ingelicht is het verlies van visch bestemd voor de normale verdeling, d.w.z. visch die in den sluikhandel terecht komt na regelmatige aflevering aan grossiers en kleinhandelaars 4,5 t.h. te Antwerpen en slechts 1,5 t.h. te Gent. Men moet hieruit de gevolgtrekking maken dat de controle te Gent scherper is dan te Antwerpen. Wat te Gent mogelijk is, is naar onze meening, ook mogelijk te Antwerpen; het gaat hier enkel om de degelijkheid der controle.

Wij schrijven dit niet met de bedoeling te critiseeren. Wij stellen eenvoudig het feit vast. De onpure elementen, die men in alle andere voedingsbedrijven aantreft, worden verlokend door de schromelijk hoge prijzen die voor visch betaald worden. Als men bedenkt dat tong tegen 220 à 230 fr, tarbot tegen 240 fr en meer, aan Brusselsche restaurants verkocht worden, dan wanneer de officieele prijzen, respectievelijk 15 à 40 fr en 20 à 50 fr. bedragen naargelang de cate-

gorie waarin de platvisch geclassificeerd wordt, moet het geen verwondering wekken dat er alle mogelijke « knepen » worden uitgehaald om de visch van hare normale bestemming af te leiden. In 't afgelopen haringsseizoen was de « lek », als men het zoo mag noemen, bijzonder groot. Als men maar den prijs wou besteden kon er gemakkelijk achterbaks een flinke portie gekocht worden. Ter eere van de vischhandelaars voegen wij er onmiddellijk aan toe dat de onwettelijke afnemingen vooral gebeuren aan de kust. Een bevoegd persoon verklaarde ons dat het toezicht op de visschers die uitvaren onvoldoende is en dat dit wel de grootste oorzaak was van het bestaan op groote schaal van den sluikhandel in visch.

De visscher heeft recht op 8 kg visch maar, in de meeste gevallen neemt hij veel meer voor zich. Anderzijds blijven groote hoeveelheden aan boord, zonder dat de controleurs het recht hebben de sloepen te doorzoeken. Dit is natuurlijk een zeer ongezonde toestand die voorzeker aan den sluikhandel in visch ten grondslag ligt. Wij zijn de eersten om de betrokken visschers recht te laten wedervaren. Onze zeebonken hebben het thans zeer lastig op zee, overal dreigt gevaar, maar er moet ook aan hun plichten herinnerd worden, en dit schijnt men te vergeten. Zij moeten zoowel als andere personen, die bij onze voedingsnijverheid betrokken zijn, begrip hebben voor de noodwendigheden van dezen tijd en vrijelijk de ingestelde controle aanvaarden.

Wat er van zij, maatregelen dringen zich op ten einde deze schandelijke praktijken uit te roeien. Onze visschers hadden het zeer hard voor den oorlog en de winst was gering; thans zijn er onder hen die zich rijk maken ten nadeele van de overgroote meerderheid van ons volk dat de middelen niet heeft woekerprizen te betalen. Heyermans liet Geertje in « Op hoop van zegen » zeggen: « de visch wordt duur betaald », omdat haar zoon het leven op zee verloor. Nu ook wordt de visch duur betaald, maar niet in de symbolische beteekenis die de groote Nederlandsche tooneelschrijver er heeft aan gegeven.

Komen er mosselen ?

Het mosselseizoen begint normaal in October en talrijk zijn de vischhandelaars die zich de vraag stellen of wij dit jaar op invoer uit Holland mogen rekenen daar deze kwestie reeds vorig jaar, op groote moeilijkheden stuitte.

Tot nu toe kan nog geen bevestigend antwoord gegeven worden. De onderhandelingen blijken nog al moeizaam te vorderen. De Nederlanders die het monopolium bezitten der mosselvangst zouden ten slotte toch bereid gevonden worden ons aanzienlijke contingenten verse mosselen te sturen, temeer daar hun bewaring in eigen land om technische redenen eenigszins bemoeilijkt wordt. Wat er van zij de Hoofdgroepering « Visch en Visscherijproducten » spant zich terdege in, om ons deze voedzame eetwaar, die door de tijdsomstandigheden in eere werd hersteld en zoowel door rijk en arm gretig gewild wordt, in aanzienlijker mate dan verleden jaar het geval was, te bezorgen.

ADRESVERANDERING

De diensten van den Sector « HANDEL EN DISTRIBUTIE », vroeger gevestigd Nieuwstraat, 50, werden thans overgebracht naar SINT-MICHELSTRAAT, 28, BRUSSEL. Tel. 17.03.99 — 17.19.74 — 17.19.75 — 17.19.83.

De redactie van het blad « Handel en Distributie », alsmede van de volgende vakbladen « Het Slagersblad », « Het Bakkersblad », « De Vischhandel », « De Banketbakker », « Handel en Landbouw » en « De Grosier » heeft haar bureaux HOPSTRAAT, 47, te BRUSSEL. — Tel. 12.26.39 en 12.26.83.

In de school voor kleinhandelaars

Het zal gewis onze lezers interesseren, dat de school voor kleinhandelaars, opgericht door den Sector « Handel en Distributie », een onverwacht succes heeft gekend. De prijsuitdeeling had plaats op Vrijdag 31 Juli in de groote zaal van het Egmontpaleis te Brussel. De corporatieleider, de voorzitter van den Sector, alsmede talrijke handelaars, hadden er aan gehouden door hun aanwezigheid de plechtigheid meer luister bij te zetten.

Zooals de bestuurder der school mocht vaststellen, zijn de uitslagen van dit eerste leerjaar in de school bijzonder aanmoedigend; de examens hebben bewezen dat de leerlingen het grootste nut hadden getrokken uit de cursussen hunner leeraars. Waaruit te besluiten valt dat leerlingen en ouders het verdiende belang in dit onderwijs stellen. De 62 leerlingen, die slaagden in hun examens, gaan thans de lessen van het tweede studiejaar volgen, waarna zij voldoende kennis zullen hebben opgedaan om, met alle kans op welslagen, de wisselvalligheden van het handelsleven tegemoet te gaan.

Daar wij alle bekroonden niet kunnen vermelden, vermelden wij slechts de twee verdienstelijkste.

In de Vlaamsche afdeling jongeren behaalde Mej. Mariette Hendrickx de eerste plaats, met meer dan 90 % der punten. In de Fransche volwassenafdeling behaalde de Heer Théo Stupp de eerste plaats (meer dan 90 % der punten). Dit zal de lezers van dit blad bijzonder aangenaam zijn, daar de heer Théo Stupp de zoon is van een vischhandelaar, dien hij in de uitbating van zijn bedrijf, dat te Schaarbeek gevestigd is, helpt.

De cursussen herbeginnen toekomstige maand op 14 September voor de leerlingen van het eerste jaar, op 28 September voor de leerlingen van het 2de jaar. Alle inlichtingen desangående worden op het secretariaat van de school, Stormstraat, 13, te Brussel, verschaft.

Een reusachtige paling

Een inwoner van Tilleur, de heer Antoine Justin, heeft in de Maas eens een paling gevangen van 97 cm. Hij woog 2 kilo. Wie moeten we nu het meest bewonderen: den paling of den visscher? Den laatste voor zijn hoedanigheid of den eerste voor zijn uitzonderlijke lengte!

Onze vischhandelaars, die sedert geruimen tijd zoo'n grooten paling niet meer gezien hebben — als zij nog wel eens ooit palingen te zien krijgen —, zullen er van dromen! Een meter paling! Daarmede kan men tegenwoordig ten minste duizend klanten hun rantsoen geven. Iedereen zijn sneedje, zoo dun als een blad of een rantsoenzegel.

Boerenhulp aan Stadskinderen

Bij deze deelen wij aan onze lezers mede dat de bureaux van « Boerenhulp aan Stadskinderen », die voorheen gevestigd waren in de Steenstraat, overgebracht zijn naar de Raymond-Blyckaertsplaats 13, te Brussel.

Wij vestigen er de aandacht op dat het postnummer ongewijzigd is gebleven: 14.40.03.

Wat is de sector « HANDEL EN DISTRIBUTIE » ?

Reeds anderhalf jaar zijn de handelaars in contact met den Sector « Handel en Distributie » van de N.L.V.C. Velen stellen zich nog de vraag welke rol den Sector vervult en hoe dit organisme ingericht is.

Zooals blijkt uit het besluit, waarbij haar statuten worden bevestigd, en dat op 12 Juli jl. in het « Staatsblad » is verschenen, werd de N.L.V.C. in de eerste plaats opgericht om de in het land voorhanden zijnde voedingsmiddelen te mobiliseeren, met het oog op de voedselvoorziening van de bevolking. De reglementering van de markten is dus haar voornaamste taak. Zij werd opgedragen aan de tien Hoofdgroeperingen, die elk met de reglementering van de productie, van de fabricatie en van de distributie van een bepaalde categorie producten zijn belast.

Haar tweede taak bestaat in het organiseren van de beroepen uit het voedingsbedrijf, want zonder de organisatie van deze beroepen is er geen reglementering van de markt mogelijk.

Maar de N.L.V.C. heeft een bijzonder karakter.

Toen zij haar den naam « Corporatie » schonken, wilden haar oprichters daarmee onderstrepen dat het niet om een zuiver bestuurlijken dienst ging, zooals de reeds bestaande Spaarkas, Nationale Bank, Melkcentrale, enz.

De voornaamste opvatting waarvan werd uitgegaan bij haar oprichting, is dat de organisatie van de verschillende beroepen moest worden toevertrouwd aan personen, die er zelf deel van uitmaakten.

Die beroepen, welke zij tot taak heeft te groepeeren en te ordenen, zijn uiterst talrijk. In den handel alleen, telt men er niet minder dan 300, waarvan sommige uiterst gespecialiseerd zijn en slechts enkele leden tellen, maar waaronder andere tienduizenden leden omvatten, welke van verschillende Hoofdgroeperingen tegelijk afhankelijk zijn, wat de zaken soms zeer ingewikkeld maakt. Dat is voornamelijk het geval voor de 60.000 kleinhandelaars in algemeene voedingsmiddelen, welke, gezien de onbegrensde verscheidenheid van de producten, die zij verkoopen, van ongeveer al de Hoofdgroeperingen afhangen.

Zoodra de Hoofdgroeperingen, belast met de reglementering van de verschillende markten, opgericht waren, bleef er nog over het middel te vinden om al deze beroepen bij de reglementering te betrekken. De zeer ingewikkelde omstandigheden van de rantsoenering en de in het land heerschende atmosfeer maakten dat moeilijker: het was in elk geval onmogelijk zolang de vakgroeperingen niet op sterke bases gevestigd waren. Daar die organisatie van de beroepen nog niet onmiddellijk kon doorgedreven, omzeilde men de moeilijkheid door de oprichting van een dienst, welke bijzonder belast werd met de vertegenwoordiging van de belangen der handelaars en met de voorbereiding van de organisatie der beroepen.

Deze dienst is de Sector. De inrichting van den Sector « Handel en Distributie » is in beginsel (zooals trouwens heel de inrichting van de N.L.V.C.) gesteund op de scheiding tusschen de vakvertegenwoordiging enerzijds en het bestuurlijke kader anderzijds: de vakvertegenwoordiging moet het beroepsgezag uitoefenen; het kader moet de bestuurlijke uitvoering verzekeren van de maatregelen, waartoe de vakvertegenwoordiging heeft besloten. Dit organisatiebeginsel wordt heden nog niet toegepast. Gezien de moeilijkheden van allerlei aard, moest men met een bestuurlijk kader genoegen nemen. Er is een voorzitter van den Sector, die een beroepsmensch is, maar de andere, provinciale en plaatselijke, leiders, werden niet aangeduid. Het vraagstuk van de organisatie van de beroepen kon totnogtoe niet opgelost worden.

Het bestuurlijk kader omvat een bestuurder en verschillende diensten: vier technische diensten, bovendien een dienst voor de organisatie van de beroepen, een rechtskundi-

gen dienst en een bestuurlijken dienst. De technische diensten houden zich met volgende vraagstukken bezig: prijzen, economische kwesties, distributie, telling. De Dienst der prijzen staat bestendig in betrekking met het Commissariaat voor Prijzen en Loonen; hij bestudeert al de kwesties betreffende de winstmarges en de kostprijzen. De economische dienst verzekert de verbinding tusschen de handelaars en de tien Hoofdgroeperingen, opdat het standpunt van de handelaars hetzelfde zou zijn in elke Hoofdgroepering. Referendarissen vertegenwoordigen den Sector bij elke Hoofdgroepering; zij zijn belast met de verdediging van de belangen der handelaars bij de Groepering; feitelijk vertegenwoordigen de referendarissen den Handel. De dienst voor de distributie staat in betrekking met het Ministerie van Landbouw en met den dienst voor de Verdeeling en voorraden. Het is deze dienst welke zich met de verdeling van de schaarsche waren, als de chocolade, bezig houdt.

De dienst voor telling en onderzoek, waakt over de rationeele organisatie van den bestuurlijken arbeid. Hij centraliseert de onderzoeken, waartoe elke kantonnale secretaris moet overgaan en bepaalt de kringen waarbinnen de secretarissen de tellingen moeten doen.

De dienst voor de organisatie van de beroepen houdt zich met de werkzaamheden van de studietoelaten bezig; hij zorgt voor de centralisatie en de samenordering van de uitslagen.

De rechtskundige dienst houdt zich in het bijzonder met de inschrijvingen in het Handelsregister bezig; hij brengt advies uit over de nieuwe inschrijvingen. Hij verschaft raad aan de vakgroeperingen, die zich tot hem richten, bepaalt hun statuten en beantwoordt in algemeenen zin al de rechtskundige vragen, die hem door de handelaars gesteld worden.

De bestuurlijke dienst, ten slotte, verzekert de verbreiding van de actie van den Sector over heel het land. Hij omvat een Inspecteur voor de Vlaamsche en een Inspecteur voor de Waalsche gewesten; provinciale secretarissen, die het ambt van inspecteur in hun provincie waarnemen; arrondissementssecretarissen, die de bestuurlijke werkzaamheden voor hun rekening nemen en die beschikken over een kantoor, dat toegankelijk is voor de handelaars; kantonnale secretarissen, ten getale van 115, die hun kanton doorkruisen om er tot onderzoeken over te gaan, die de werkzaamheden van de studietoelaten organiseren en in aanraking blijven met de handelaars en hun beroepsverenigingen.

De bedrijvigheid van den sector moet niet naar de hoeveelheid gepubliceerde reglementen en verordeningen gemeten worden. Hij beschikt niet over de macht om reglementen uit te vaardigen. Hij heeft geen bevel te geven aan de handelaars, maar wel inlichtingen te verstrekken en raad te geven, en hij moet vooral voor de handelaars toegevingen verkrijgen vanwege de verschillende overheden, waarvan zij afhangen, alsmede reglementaire maatregelen. Het werk dat door hem geleverd wordt, is ontzagwekkend. Hij kan bogen op: de telling van de handelaars in voedingswaren; verschillende onmiddellijke verwezenlijkingen ten gunste van den handel, waarvan de bepaling van de winstmarge de voornaamste is; de talrijke omstandigheden, waarin hij de Hoofdgroeperingen bij het vervullen van hun taak heeft geholpen, en nog helpt, de voorbereidende werkzaamheden met het oog op de organisatie van de beroepen; ten slotte, het oprichten en het besturen van een beroepsschool voor handelaars in algemeene voedingswaren.

BEROEPSDOCUMENTATIE

EEN WERELD VOL GEHEIMEN

KENNIS VAN VISCH

De woordenboeken leggen het woord visch als volgt uit : « In het water levend dier, hoofdafdeeling der gewervelde dieren, met koud bloed, legt gewoonlijk eieren, ademt langs de kieuwen. » Deze eenvoudige uitleg voldoet meestal de oningewijden. Het schijnt ons nochtans nuttig hierover wat verder uit te weiden om de nieuwsgierigheid van talrijke lezers, die voortdurend visch te verhandelen hebben, te voldoen. Op deze plaats zullen dus regelmatig bijdragen verschijnen over het leven der visschen.

40 miljoen jaar geleden.

De visschen zijn de oudste gewervelde dieren. Men heeft vischfossielen teruggevonden in de paleozoische grondlagen van de oudste tijdperken (ongeveer 40 miljoen jaar). De eerste menschen leerden visch vangen en den smaak van haar vleesch dat een prima-voedsel is te waardeeren. Visch is thans nog het voornaamste voedsel van sommige volkeren o. a. van de Eskimo's. De eerste Christenen hadden een visch als embleem aangenomen. Het was als symbool van Ons Heer, die aanzien werd als zichzelf offerend als voedsel voor de gelovigen.

De visch komt ook voor in opschriften van de eerste eeuwen. Tegenwoordig nog vindt men juwelen en amuletten die visschen voorstellen.

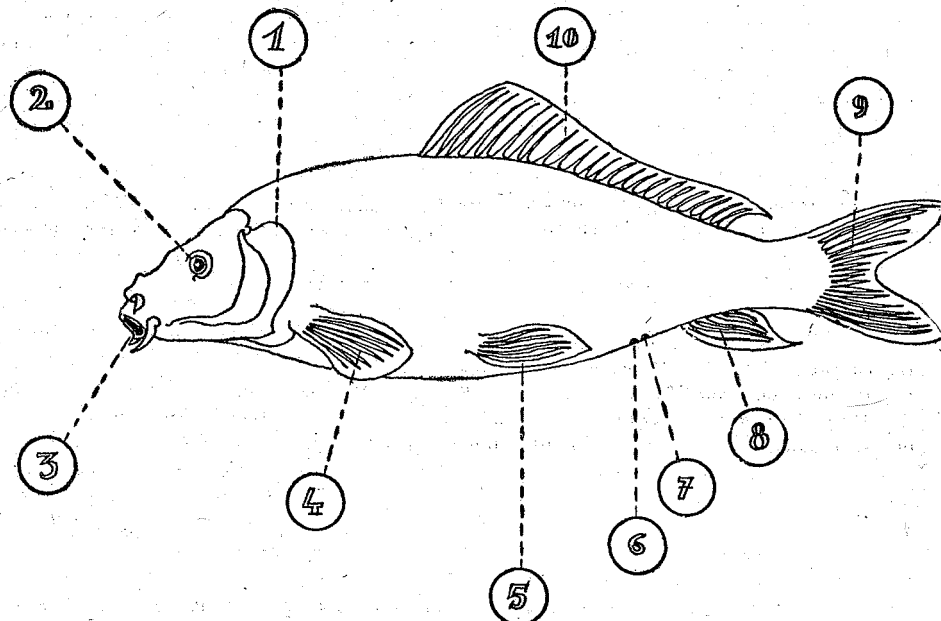
Dank zij de visschen werden nog niet onderzochte zeeën bezocht, nieuwe bodems gevonden. Vóór dat Christoffel Columbus Amerika ontdekte gingen de New Foundland-visschers reeds op de banken van Newfoundland kabeljauw vangen.

Hoevelen winnen hun brood niet hetzij met de vischvangst hetzij met den vischhandel? Uit visch maakt men olie en meststoffen. Vele elegante dames loopen zonder dat zij het weten op schoenen uit haaienvel. En de gedroogde haaienvinnen worden door de Oosterlingen in hun beroemde haaienvinnen-soep gegeten.

De visschen zijn buiten de insecten de talrijkste diersoort. Men vindt ze overal, tot in het kleinste waterplekje. Meer dan 30,000 soorten visch werden tot nu toe door de na-

In de diepste zeeën (3,000 tot 9,000 m.) vindt men visschen met zeer eigenaardige vormen. Spijts de groote dagelijksche vischconsumptie, heel de wereld door, en alhoe-

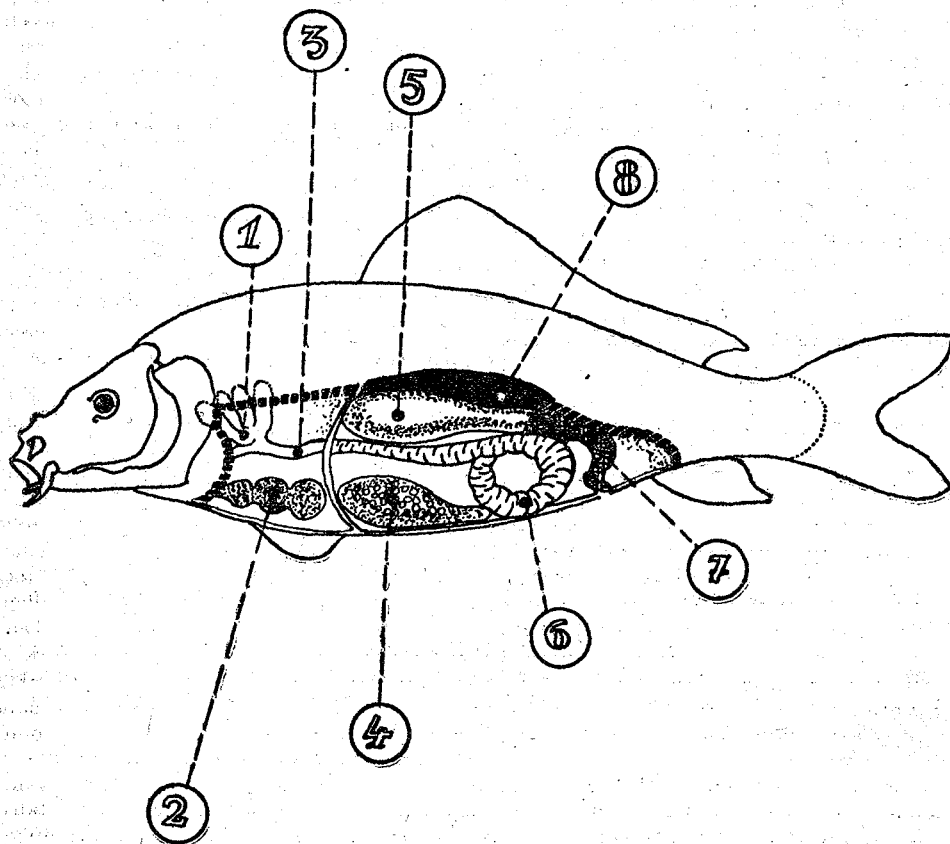
PROFIEL VAN DEN KARPEL.

1. Gehoor. — 2. Oog. — 3. Muil. — 4. Borstvin. — 5. Buikvin. — 6. Anus. — 7. Geslachts- en urine opening. — 8. Anusvin. — 9. Staart. — 10. Rugvin.

wel de visschen mekaar grootendeels opjaag en verslinden, blijft de zee onuitputtelijk rijk aan visch. En dit is niet verwon-

DOORSNEE VAN DEN KARPEL.

1. Kieuwen. — 2. Hart. — 3. Slokdarm. — 4. Lever. — 5. Zwemblaas. — 6. Maag. — 7. Ingewanden. — 8. Eierstok.

tuurkundigen geclasseerd, en er blijven duizende soorten visschen die tot nu toe nog niet werden gevangen.

derlijk, als men weet dat één enkele kabeljauw elk jaar een tiental miljoen eieren legt.

Biologische begrippen.

Visschen zijn gewervelde dieren en staan heelemaal onderaan de dierschaal. Zij leven enkel in water, alhoewel men sommige visschen op vasten bodem kan aantreffen. Het gebeurt dikwijls dat palingen een waterloop verlaten om een andere rivier te gaan opzoeken. Het spolvormig lichaam van den visch is meestal met overmekaar liggende schubben bedekt. Bij sommige soorten is het lichaam naakt ofwel gedeeltelijk of geheel met beenderige schubben bedekt.

In ieder geval, naakt of geschubd, scheidt de huid een slijmstof af die het glijden van den visch in het water vergemakkelijkt.

netje dat haar volgt, stoot zijn zaad op de eieren uit; dat is het jaarlijksche kuitschieten.

Bij de visschen komt men de grootste gewervelde dieren tegen: haaien hebben soms een lengte van 7 tot 10 meter.

In onze volgende bijdragen zullen wij de karakteristieken en de levenswijze van de verschillende vischsoorten nagaan.

De bevoorrading in visch

Ziehier, bij wijze van inlichting, een opgave van den inlandschen vischaanvoer gedurende de afgelopen maand:

	Aan de kust	Te Antwerpen	Te Boekhoute
Garnalen kg.	182.856	27.252	32.764
Visch	333.546	1.076	—
Haring	24	—	—
Mosselen ...	9.149	—	43.365
De invoer tijdens dezelfde tijdperk luidde als volgt:			
Nederland:			
Garnalen	kg.	160	
Denemarken:			
Paling	kg.	26.455	
Forellen		4.230	
Zeevisch (versch)		20.170	
Zoetwatervis		5.864	
Noorwegen:			
Bevroren haring	kg.	50.200	

Hoe geschiedt de verdeling onder de vischhandelaars?

Enkele vischhandelaars vroegen ons welken weg de visch volgt, alvorens hij bij hen belandt. Hierover brengen wij hier wat uitleg.

Onmiddellijk nadat de visschers zijn binnengeloopen in de havens, wordt vandaar uit de gevangen visch naar de verzendingsplaatsen gebracht. De kustdienst wordt door den Centralen Dienst van Brugge op de hoogte gebracht van de verdeling. Elke vervoerende camion wordt vergezeld door een begeleider. Bij aankomst op de aangeduide plaats nemen de verdeelers aldaar de visch in ontvangst en de afgeleverde hoeveelheid moet overeenstemmen met die vermeld op het bordereel. In accoord met den marktleider — en in Groot-Brussel met den tusschengemeentelijken verdeeler — gelasten de verdeelers zich met de bevoorrading, volgens een vastgestelde orde, van de kleinhandelaars en de gemeenten.

Versche visch wordt aan de vischhandelaars afgeleverd op basis van 25 % van hun inschrijvingen, garnaal op basis van 10 %, terwijl vischconserven, gezouten of gerookte visch worden verdeeld, naargelang de beschikbare hoeveelheid.

Op hun beurt dan verkoopen de vischhandelaars de visch, die zij krijgen, aan hun klanten, tegen afgifte van bepaalde zegels voor een bepaalde, door den marktleider of tusschengemeentelijken verdeeler vast te stellen hoeveelheid — tenzij om de eene of andere reden van deze wijze van verdeelen wordt afgeweken.

Volgende maand gaat het beter!

Men weet het: visch is thans erg zeldzaam. 't Ging al erg sedert een heelen tijd, maar nu de laatste weken is er practisch geen visch meer geweest. De klanten willen 't maar niet begrijpen, maar de vischhandelaars weten maar al te goed dat men zich daarover niet hoeft te verwonderen. Het is, trouwens, een seizoensverschijnsel, dat telken jare weerkeert bij het tijdperk van het ruien. Dan houdt de visch zich gewoonlijk op veel grotere diepte in zee op, zoodat de visschers er niet aan kunnen. En dat is ook thans het geval. Als we daarbij dan nog rekening houden met de gekende beperkingen (afbakening van de vischgronden, vermindering van den invoer, enz.), dan zal men verstaan dat, zoo er al niet veel visch was, er thans practisch geen te verdeelen valt en de huismoeders maar geduld moeten oefenen met hun vischzeggels. Geduld, want eerlang gaat het beter! Achtereens komt er weer visch aan de oppervlakte der zeeën en... dan komt hij wellicht ook weer tot bij ons.

Het skelet is ofwel beenachtig ofwel kraakbeenachtig. De twee voorste ledematen van de gewervelde dieren worden hier door twee borstvinnen vervangen.

De visch verplaatst zich bij middel van een sterk ontwikkeld spierapparaat dat de verschillende vinnen in beweging brengt. Onder dieren met koud bloed rangschikt men elk dier waarvan het bloed dezelfde temperatuur heeft als het midden waarin het leeft. Bij de hogere gewervelde dieren heeft het bloed een vaste temperatuur. Dat bloed wordt door het hart in beweging gebracht. Het hart heeft bij de visschen twee holten, terwijl het bij de andere gewervelde dieren er vier telt. Het hart is over het algemeen onder het hoofd geplaatst, nabij het ademhalingsapparaat. Het ademhalingsapparaat is een speciaal orgaan: de kieuwen. De kieuwen dat zijn heel dunne vliezen, die langs den eenen kant door het water en langs den anderen kant door 't bloed doordrenkt worden.

Het bloed slorpt door osmose de zuurstof van 't water op.

Het water dat tusschen de kiemen is doorgegaan komt in den muil en loopt door de kiemholten uit. Deze bevinden zich achter de kaken en zijn door beenachtige schubben bedekt.

De visschen hebben een heel eigenaardig orgaan: de zwemblaas, die niet met de pisblaas mag verward worden omdat die hier ten volle ontbreekt.

Deze zwemblaas is met lucht gevuld; zij houdt den visch boven, daar deze vrij kan in- of uitzetten. (In de nijverheid dient de zwemblaas voor het vervaardigen van kleefstof.)

De muil van de visschen is met talrijke en veelvormige tanden voorzien.

Bij de visschen zijn de geslachten haast altijd afgescheiden; zij leggen meestal eieren. Vele, de haaien o. m. zijn levendbarende; deze hebben dan paringsorganen. Anders is het het wijfje dat de eieren legt. Het man-

SECTOR « HANDEL EN DISTRIBUTIE »

NAMEN EN VERBLIJF- PLAATSEN VAN DE ARRONDISSEMENTS- SECRETARISSEN

BRABANT

Arrondissement Brussel :

h. SIJMONS, Em. Jacquainlaan, 112, Brussel.

Arrondissement Leuven :

h. CLIJMANS Frans. Krakenstraat, 12, Leuven.

ANTWERPEN

Arrondissement Antwerpen :

h. DETIEGE Andries, Van Eycklei, 2, Antwerpen.

Arrondissement Mechelen :

h. HALSBERGHE Joseph, Kardinaal Mercierplein, 5, Mechelen.

Arrondissement Turnhout :

h. VAN CAMP Emile, St-Antoniussstraat, 31, Turnhout.

LIMBURG

Arrondissement Hasselt :

h. BLOEMEN, Maastrichtersteenweg, 39, Hasselt.

Arrondissement Tongeren :

h. MOESSEN Alfons, Elisabethlaan, 19, Tongeren.

Arrondissement Maaseik :

h. WIDDERSHOVEN Willy, Markt, 18, Maaseik.

OOST-VLAANDEREN

Arrondissement Gent :

h. DE PAEPE Placide, Keizer Karelstraat, 49, Gent.

Arrondissement Aalst :

h. VAN NECK Valéry, Varenslaan, 18, Aalst.

Arrondissement Oudenaarde :

h. D'HAENZE Rafeel, Devosstraat, 11, Oudenaarde.

Arrondissement Eekloo :

h. BOLLINGIER Leo, Statiestraat, 79, Eekloo.

Arrondissement St-Niklaas :

h. DE BUYSSER Marcel, Hofstraat, 15, St-Niklaas.

Arrondissement Dendermonde :

h. GOOSSENS Paul, Kerkplein, 26, Dendermonde.

WEST-VLAANDEREN

Arrondissement Brugge :

h. ENEMAN Abel, Meestraat, 19, Brugge.

Arrondissement Diksmuide :

h. HUYGHE Jerome, Generaal Jacquesstraat, 34, Diksmuide.

Arrondissement Ieper :

h. CLAUS Roger, Boomgaardstraat, 29, Ieper.

Arrondissement Oostende :

h. VAN SCHEPDAEL Albert, Abr St-Hubert, Carlierlaan, Den Haan.

Arrondissement Kortrijk :

h. VAN ACKER Edward, Recollettenstraat, 51, Kortrijk.

Arrondissement Roeselare :

h. VAN DEN POEL Jozef, Statiedreef, 29, Roeselare.

Arrondissement Tielt :

h. BOUCKAERT Albert, Hoogstraat, 77, Tielt.

Arrondissement Veurne :

h. VAN DEN BROUCKE Florent, Rozendalstraat, 38, Veurne.

HET BEWAREN VAN VISCH DOOR DE KOELMETHODES

Het groot belang van ijs voor vischbewaring. De moderne techniek verbetert bestendig de bestaande koelinrichtingen aan boord en in den vischwinkel. Doelmatigheid van bewaring van visch door bevroering.

Op dit oogenblik is het probleem van het bewaren der voedingswaren zeer actueel en een voorwerp van bezorgdheid op alle gebieden van de handelsbedrijvigheid inzake producten die aan bederf onderhevig zijn. Het is de voornaamste bezorgdheid van voortbrenger en handelaar. De huishoudster spant zich in om er haar comfort door te verhoogen en op haar uitgaven te bezuinigen. Het biedt ten slotte een uitzonderlijk genot voor den verbruiker, die terzelfdertijd door den aangename smaak en de voortreffelijke versheid van het product wordt aangelokt.

Maar de bezorgdheid om levensmiddelen te bewaren is niet nieuw en wij ontleenen het grootste deel van deze studie aan een verslag van den Heer Berden, dat enkele jaren geleden voorgedragen werd op een congres te Oostende.

Ten allen tijde werd het probleem van het bewaren van visch gesteld, opdat de verbruiker niet zou afgeschrikt worden door den reuk « sui generis », den zoogenaamden « vischreuk », die op onaangename wijze de aanwezigheid verradt van de allesbehalve welriekende gassen, verwekt door de beginnende ontbinding.

Er bestaan gelukkig zeer kostbare hulpmiddelen voor het bewaren van visch door koelmethode. Wij geven er hierna een kort overzicht van.

Ijs.

De visschers zijn er steeds vooral om bezorgd geweest de visch in een zoo versch mogelijken toestand op de markt te brengen. Om de visch tusschen de plaats van de vangst en de plaats van den verkoop op een zoo laag mogelijke temperatuur te houden, wordt er een ruim gebruik gemaakt van ijs, natuurlijk bewaarmiddel. Hetzelfde middel wordt gebruikt door de verzenders van de haven naar de plaats van bestemming en insgelijks door de kleinhandelaars welke de aan den verbruiker aangeboden zeeproducten overvloedig van ijs voorzien.

Vóór den oorlog 1914-18 gebruikte men het natuurlijke ijs, dat uit de Skandinaafsche landen werd ingevoerd; sedertdien werd het volledig door kunstijs vervangen.

Deze methode maakt het evenwel slechts mogelijk de visch voor een zeer korten tijd in een betrekkelijk verschen toestand te bewaren, ingevolge de grillige schommelingen van de temperatuur, het onregelmatig liggen van de ijslagen en ook soms omdat er overdreven zuinig met het ijs wordt omgegaan.

Daaruit volgt dat er in den Zomer veel minder verse visch wordt gegeten dan in den Winter, precies wegens de moeilijkheid om hem te bewaren.

Koelinrichtingen.

Er had gelukkig een gunstige evolutie plaats, ingevolge het aanbrengen van koelapparaten aan boord van de visserssloepen. Het gaat hier nog slechts om proefnemingen, maar in elk geval maakt deze methode een langere bewaring en het vischen op meer verwijderde en vischrijke plaatsen mogelijk.

Daaruit volgt een gevoelige vermindering van de hoeveelheid mee te nemen ijs, zoodat er een grooter scheepsruimte beschikbaar wordt. De visscher brengt beter bewaarde, en dus meer gewaardeerde visch aan.

Ondanks de veel grooter voordeelen door deze methode opgeleverd, kan zij nog niet op praktische wijze toegepast worden op schepen, welke op grooten afstand gaan vischen en over een belangrijke scheeps-

ruimte beschikken. Het kapitaal dat daarin dient belegd, is tamelijk groot en, in elk geval, niet naar verhouding tot de waarde en de opbrengst van de vangst van kleinere sloepen.

Vermelden wij dat de schepen en vrachtbooten, om in zee te blijven, voorzien worden van koelkamers waarin de aan bederf onderhevige voedingswaren worden opgeborgen. Laten wij, om de doelmatigheid ervan aan te toonen, wijzen op het feit dat, bij een staking, een lading bevroren zalm uit Amerika gedurende ongeveer twee maand in een koelkamer aan boord werd bewaard en in een volmaakte toestand aan den bestemming kon besteld worden.

De handelaars-verzenders en de kleinhandelaars hebben, van hun kant, koelkamers in hun stapelhuizen en magazijnen aangebracht, waarvan de eene door ijs en de andere electrisch gekoeld worden. Laten wij, bij wijze van voorbeeld, al de inrichtingen vermelden die in de vischmijn te Oostende aangelegd werden en waar niets werd verwaarloosd om de grootste zindelijkheid en de volmaakte versheid van de visch te verzekeren. Die uitslag was het gevolg van de inspanningen, die de verzenders zich ten koste van groote uitgaven hadden getroost, en van de milde medewerking van een bestuur, dat bezorgd is om de goede faam van de inrichtingen die het beheert.

Laten wij niet nalaten te wijzen op de talrijke vischhandels in de steden en agglomeraties, waarvan de winkels echte juweeltjes zijn, die kraken van zindelijkheid en die niet teruggedeinsd zijn voor de hooge kosten van de inrichting van een uitstekende koelkamer.

Het past dan ook een en ander mede te deelen over het apparaat zelf. Moet men de voorkeur schenken aan de ijskast of aan het electrische koeltoestel? Man zal logischerwijze meenen te moeten besluiten dat een ruim gebruik van ijs dient gemaakt, omdat de visch het best wordt bewaard in de voorwaarden geboden door een zindelijk milieu, dat dan meteen de voeding en den groei onderhoudt. Men dient niet slechts voor de gewenschte temperatuur te zorgen, maar men moet terzelfdertijd met zorg de schadelijke gassen verwijderen, wat een voornaam vereischte is bij het vrijwaren voor bederf. Die uitslag kan slechts door het ijs worden bereikt. Het is daarom dat de Nationale Maatschappij van Belgische Spoorwegen, enkele jaren geleden, wagons in gebruik heeft gesteld, waarin de noodige temperatuur wordt gehandhaafd, het ijs voor snel smelten wordt gevrijwaard en de visch in zeer verschen toestand wordt bewaard.

Verkoeling door den rijp.

Een andere methode bestaat in de verkoeling van visch door « den rijp ». Elke visch wordt in een zeer dunne laag ijs gewikkeld, zooals trouwens door het woord « rijp » wordt aangeduid. Zoo wordt de visch tegen den invloed van de lucht beschermd en vervolgens in koelvertrekken bewaard. Dat stelsel biedt ongetwijfeld zekere voordeelen, die niet worden geboden door het ijs, waardoor de visch niet op een zoo hermetische wijze tegen de inwerking van het klimaat wordt beschermd.

Maar de duur van de bewaring, die langer is dan bij het gebruik van ijs, kan slechts beperkt zijn, daar de bacteriën, die de ontbinding verwekken, niet vernietigd worden en ten slotte de bovenhand zullen krijgen. Ziedaar dus een korte en beknopte opsomming van de middelen om visch op korten termijn te bewaren.

Bij deze methodes wordt de temperatuur, waarbij de visch kan worden bewaard, ge-

handhaafd in den tijd die tusschen de vangst en het verbruik verloopt, en die zoo beperkt mogelijk moet zijn. Zij vertragen de ontwikkeling van de bacteriën, maar zij beletten ze niet geheel. De ontbinding zal zich dus onvermijdelijk, alhoewel in vertraagd tempo, voltrekken.

Bewaring door bevroeren.

Er bestaat nochtans een middel om de ontwikkeling van de bacteriën te beletten en om ze te vernietigen, namelijk door de visch tot op de graten te bevroeren.

Hier treden wij volop in een industriële fase van den arbeid die de bewaring voor doel heeft. Die bewerking vindt op twee wijzen plaats:

1° het bevroeren in blokken, het is te zeggen dat de visch in bakken wordt gelegd welke water en 10, 20 of 36 kg. visch bevatten. Die bakken worden in een pekelbad gedompeld, en daarbij dient opgemerkt dat de visch met den pekel in het geheel niet in aanraking komt. Dat heet « onrechtstreeksche bevroering ». Na den voor de bevroering bepaalde tijd, verkrijgt men een doorschijnend blok;

2° het bevroeren van elken visch afzonderlijk, wat door den algemeenen gangbaren term « single frozen » aangeduid wordt. In tegenstelling met de eerste handelwijze, wordt de visch hierbij in het pekelbad gedompeld, wat « rechtstreeksche bevroering » wordt geheeten.

Dit onbevriesbaar pekelbad wordt op een temperatuur van - 20° gehandhaafd en de duur van de bevroering hangt natuurlijk van de grootte van den visch af.

Vervolgens wordt de bevroren visch ondergebracht in zalen, die op een temperatuur van - 12° worden verkoeld.

De vischsoorten die gewoonlijk aan deze behandeling worden onderworpen zijn: tong, tarbot, griet, pieterman, tongschar, bot, pollak, kabeljauw en schelvisch. Die methode wordt ook op ruime schaal toegepast op haring en sprot.

De bevroering wordt op zeer ruime schaal toegepast in het buitenland, voornamelijk voor zalm.

In België heeft men ook een aanvang gemaakt met de toepassing ervan. Een tiental ondernemingen van de kust en te Brugge, ijsfabrieken en handelaars-verzenders in visch hebben hun toevlucht tot deze methode genomen.

De voordeelen van de bevroering zijn velerlei:

1° het ontlasten van de markt door het aankopen voor de bevroering van die vischsoorten waaraan er overvloed is, en daardoor het voorkomen van een buitensporige daling der prijzen;

2° het voorzien van de binnen- en buitenlandse markten, wanneer er weinig visch wordt aangevoerd;

3° het opslaan van voorraden overtollige sprot en haring tijdens het seizoen, waarin deze visch overvloedig wordt gevangen. Het verzekeren van regelmatig en duurzaam werk aan de fabrieken van visch in blikjes en aan de rookerijen, dank zij deze behandeling. Tengevolge van de onregelmatigheid in de vangst van sprot en haring, is de bevroering het eenige middel om een regelmatige en duurzame verdeling te verzekeren;

4° het aanbieden van een wonderbaar goed bewaarde eetwaar die, wanneer zij ontvriest, al haar voedende waarde en haar eigen smaak en geur heeft behouden.

Lang reeds vóór den oorlog werd de methode van de bevroering ten onzent toegepast. Zoo werden groote hoeveelheden bevroren visch van ons land uit naar Belgisch-Congo gestuurd. Ondanks het vervoer per boot, gevolgd door een twee — tot drie — dagenlange reis op een gewonen wagon, kwam de visch in een volmaakte verschen toestand ter bestemming aan.

Er is ongetwijfeld een schitterende toekomst weggelegd voor de bevroeringsindustrie.

Het leven der visschen

DE HARING

ZIJN EIGENAARDIGHEDEN EN GEWOONTEN

Haring is een van de meest gekende visschen en een bron van rijkdom voor zekere landen. Men kent 60 verschillende soorten haring over alle zeeën verspreid, voornamelijk echter, in de tropische zeeën. Daar de haringvangst in deze tijden van voedselschaarste, voor ons land van zeer groot belang is, meenen wij het interessant enkele wetenswaardigheden over den haring te vermelden.

In Europa kent men twee soorten haring: Gewone haring (*Clupea harengus*) en haring van de Zwarte zee (*Clupea Pontica*). Gewone haring is blauwachtig met verzilverde flanken en buik. Men vindt hem overal in den Atlantischen Oceaan en in het Kanaal. De haring van de Zwarte zee die men aan zijn gestreepte huid erkent, leeft in de Middellandsche zee.

Het bijzonderste is zijn geregelde verschijnen, op nauwkeurige tijdstippen, bijna op alle kusten ter wereld.

Ieder jaar komt hij op de Europeesche kusten in ontelbare hoeveelheden of liever in dichte en overgrote banken voor. Hij komt op hetzelfde oogenblik voor in Amerika en op de Noordelijke kusten van Azië.

Van waar komt de haring?

Van waar komen die legers visschen? Waarheen gaan zij?

Dit zijn nog betwiste vragen. De grootste natuurkundigen zelf gaan daarover niet accoord. Sommigen zeggen dat de haringen bij perioden naar de Noordpoolstreek vluchten om daar, onder het ijs, een schuilplaats te vinden; als zij daar bij het begin van iedere Lente geen voedsel meer vinden vertrekken de haringcoloniën naar zuidelijker streken. Deze coloniën worden in twee groote groepen verdeeld, die de zeeën gaan bewonen. De eerste trekt naar de kusten van IJsland en langs de bank van Newfoundland gaat zij zich vestigen tot in de golven en baaien van de Nieuwe Wereld.

De tweede daalt langs Noorwegen af en komt tot in de Baltische zee, of, langs de Orkaden om, tusschen Schotland en Ierland gaat hij tot tegen Spanje langs de Fransche kusten.

Andere natuurkundigen integendeel, betwisten deze tochten. Zij steunen op het feit dat er soms vele jaren verlopen zonder dat men haringen aantreft in de streken die als de voornaamste voor hun reis gelden terwijl men er overgrote hoeveelheden ontmoet op tegenoverliggende punten. Zij beweren ook dat hun dikte dikwijls afhangt van de hoedanigheid van het water waarin zij geleefd hebben. Ten andere, als deze visschen trekken, dan moet men ook kunnen utmaken wat zij geworden; men heeft ze wel in banken van uit het Noorden zien afkomen, maar nooit weten terugkeeren.

In de diepte der zeeën

Andere waarnemers, en die zijn misschien het dichtst bij de waarheid, beweren dat

de haringen in de diepte van de zeeën leven en dat zij deze slechts verlaten om hun eieren te komen leggen langs de kusten en bij de monding van de stroomen die zij optrekken.

Wat deze meening nog staft, is het feit dat men nooit kleine haringen onder de groote vindt en dat al diegene, die men opvischt, vol eieren zitten, als het wijfjes zijn en vol hom zoo het mannetjes zijn.

Als men deze theorie doordrijft zou men op het einde van het seizoen veel ijle haringen moeten vangen, wat trouwens het geval is. Over 't algemeen wordt erkend dat haringen opduiken bij kuitschietperiodes en dat zij dan hun eieren langs de kusten afwerpen.

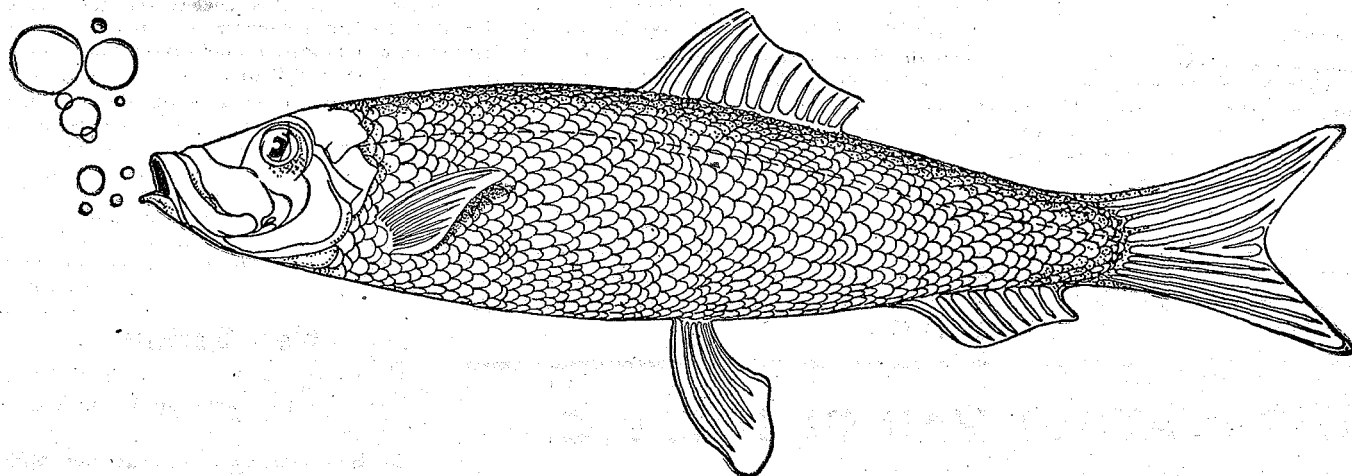
Wat geordt er van al deze vischjes?

Kan men die ongelooflijke tochten van Noord naar Zuid niet uitleggen? Toch, want indien deze visschen bij onze kusten eieren

Deze verplaatsingen worden beïnvloed door de plankton; d. i. het voedsel dat zij zoeken. De walvisschen, haaien, vraatzuchtige visschen en prooivogels verslinden er enorm veel, maar zij zijn zôo talrijk dat men de leegte in hun rangen niet eens bemerkt. De mensch alleen is hun grootste vijand: geen baai waar hij niet bij miljoenen haringen vangt.

Noorwegen, Frankrijk, Nederland, Schotland, België, IJsland en Vereenigde Staten visschen ieder jaar bij milliarden haringen. Nochtans blijven de banken even dicht en de vischvangst steeds even vruchtbaar, even onuitputtelijk. Dit moet ons niet verwonderen; één enkel haringwijfje legt 60,000 eieren!

Op verscheidene kusten, die van Bretagne b.v.b., zijn er zooveel haringen dat zij als meststof gebruikt worden.

« *Clupea harengus* » of haring die men in de Noordzee aantreft.

leggen en kufft schieten, dan leggen zij geen eieren in de koude streken.

Men moet aannemen dat de pasgeboren haringens in de diepte der zeeën afdalen, daar vet worden (zij vinden er gemakkelijk hun prooi: wormpjes, krabjes, vischeieren, hun geliefkoosd voedsel) en dan als volwassenen terug boven komen om er eieren te leggen.

Haringlegers

In ieder geval; of zij nu uit verre landen of dan wel van op den bodem der zee komen, het is een feit dat zij, als zij hun winterschuilplaats verlaten, in ontelbare hoeveelheden, in goede orde en beschermd door een contingent van hun sterkste vertegenwoordigers, komen aanzwemmen.

Hoe haring visschen?

De haringvangst is heel oud. Nederland, Calais en Dieppe eischen de eer op er mede begonnen te zijn. Men vischte eerst langs de kusten; weldra echter werden vlooten uitgerust om die gemakkelijke vangst uit te oefenen. Er zijn jaren geweest, dat de Nederlanders meer dan 3,000 schepen lieten uitloopen met een bemanning van 45,000 koppen. Frankrijk heeft niet minder gedaan dan Holland.

De netten die gebruikt worden hebben een lengte van 5 tot 6 vademen. Eertijds waren zij uit draad gevlochten; nu gebruikt men zijden netten. Hun mazen mochten ten hoogste een duim breed zijn; zij waren met rook zwart gemaakt, daar gekleurde netten de haringen op de vlucht jagen.

Ledige tonnen of kurken platen houden de

netten aan de oppervlakte der zee, terwijl steenen en stukken lood het onderste gedeelte op de noodige diepte houden.

De visschers herkennen de haringbanken aan de speciale beweging van 't water over dag en aan een plichten glans 's nachts. Zee-meeuwen en prooivogels, die de banken volgen dienen dikwijls ook als aanwijzing. Men kiest over het algemeen het uur van de deemstering om de netten uit te werpen. Dit kan met de hand niet geschieden daar ze te groot zijn. Met behulp van een kaaps-tander worden zij in het water geworpen en opgetrokken. De visschen worden bij de kieuwen gevangen als zij tusschen de mazen willen vluchten. Soms zijn de netten in een oogenblik gevuld; soms ook moet men heel lang wachten en is de vischvangst niet erg winstgevend.

Soms wordt de vischvangst door haaien gehinderd. Dezen stooten tegen de netten aan en scheuren ze, terwijl hun aanval de colonie visschen in een andere richting doet vluchten.

Bereiding en bewaring.

Al die visch wordt natuurlijk niet onmiddellijk opgegeten. Het overschot wordt ingelegd en naar tal landen gezonden om op verschillende wijzen bereid te worden.

In de XVe eeuw heeft men een manier gevonden om haring in te leggen. Vroeger werden zij aanstonds verbruikt; toen was het slechts een gewone vischvangst. Nu is het een groote handel geworden.

Twee methodes worden gebruikt: het zou-ten werd door de Nederlanders uitgevonden en deze uitvinding was voor hun land een

bron van rijkdom. De gezouten haring uit Nederland wordt nu nog als de beste in Europa aanzien. De inwoners van Dieppe waren de eersten om haringen te rooken. Gerookte haringen kan men gemakkelijker bewaren en vervoeren.

Bokking wordt in de vlam van vochtig hout gehouden.

Haring wordt door artsen vanwege zijn groot eiwit- phosphoor- en vetgehalte (22 % van zijn gewicht is olie) alsmede zijn verteerbaarheid door normale magen, aanbevolen.

Vroeger werd haring ook wel eens als foltermiddel gebruikt. Men gaf den patient slechts gerookten haring. Dit verwekte een hevigen dorst, dien men natuurlijk niet stilde...

REGLEMENTEERING

Uit het « Staatsblad »

Van 15 Juli tot 15 Augustus 1942

« Staatsblad » van 16 Juli:

Uitvoeringsbesluiten n° 5/42 en 7/42 d.d. 16 Juni 1942, genomen ter uitvoering van het besluit d.d. 15 Juni 1942, betreffende de ordening der markt van groenten en fruit. — Errata.

★

« Staatsblad » van 18 Juli:

Omzendbrief aan de gemeentediensten voor ravitaillering en rantsoenering. — Verdelingen van vroege aardappelen voor het tijdperk van 31 Juli tot 29 Augustus 1942.

★

« Staatsblad » van 19 Juli:

Omzendbrief aan de gemeentediensten voor ravitaillering en rantsoenering — Verlenging van den geldigheidsduur der bijzondere zegels n° 3 voor margarine en boter.

★

« Staatsblad » van 22 Juli:

Besluit tot wijziging en aanvulling van de besluit-wet d.d. 27 October 1937, betreffende de bevoorrading van het land. (Verzwaren van de straffen voorzien voor inbreuken tegen de bevoorrading.)

★

« Staatsblad » van 24 Juli:

**Besluit houdende instelling van een administratieve procedure.
Besluit houdende vaststelling van den maximumprijs der paarden.**

★

« Staatsblad » van 27 en 28 Juli:

Lijst der afwijkingen en prijsvaststellingen toegestaan door het Commissariaat voor Prijzen en Loonen (betreft voornamelijk de fabrikanten in groenteconserven).

★

« Staatsblad » van 29 Juli:

Rondschrijven aan de heeren burgemeesters betreffende de verdeling van bereide vleeschwaren

★

« Staatsblad » van 30 Juli:

Besluit waarbij worden verlengd de vigeerende wetsbeschikkingen houdende het verbod zekere instellingen voor detailverkoop te openen of te vergrootten.

★

« Staatsblad » van 31 Juli:

Rondschrijven aan de heeren burgemeesters betreffende de verdeling van bereide vleeschwaren Errata

« Staatsblad » van 1 Augustus:

Besluit betreffende de standardisatie van de melk.

Besluit houdende wijziging en aanvulling van het besluit d.d. 31 Maart 1942, betreffende de vaststelling van de prijzen van melk en zuivelproducten.

★

« Staatsblad » van 2 Augustus:

Besluit tot wijziging van dat van 20 September 1941, betreffende de maaltijden opgediend in spijshuizen.

★

« Staatsblad » van 5 Augustus:

Besluit waarbij een financiële dienst der centrales voor de voedingseconomie wordt opgericht.

Besluit waarbij een nieuw statuut aan de centrales voor de voedingseconomie gegeven wordt.

Verordening n° 10/42 houdende benoeming van den beheerder van den financieelen dienst der Centrales voor de voedingseconomie.

Bericht betr. den handel in cichoreihoudende mengsels voor de menschevoeding.

★

« Staatsblad » van 7 Augustus:

Maandelijksch omschrijven in verband met de toepassing van de besluiten betreffende de bevoorrading der bevolking.

★

« Staatsblad » van 9 Augustus:

Besluit houdende organisatie van de uitoefening der bevoegdheid tot statistisch onderzoek van de warencentrales en van de op grond van het besluit d.d. 10 Februari 1941, betreffende de ordening van het bedrijfsleven, opgerichte of op te richten organismen.

★

« Staatsblad » van 13 Augustus:

Besluit waarbij dit van 22 October 1941 gewijzigd wordt, houdende vaststelling der maximumprijzen van peulvruchten en der vergoedingen voor aangestelde handelaars alsmede voor centraliserende handelaars in peulvruchten.

★

« Staatsblad » van 15 Augustus:

Rondzendbrief aan de gemeentelijkste ravitailleringdiensten waarbij de geldigheidsduur der speciale zegels n° 3 B verlengd wordt.

Onderhavig besluit bekrachtigt daarenboven het statuut der scheidsrechterlijke commissies, die, ter uitvoering van het besluit d.d. 30 Juli 1941, gewijzigd bij dat d.d. 26 Juni 1942 bij de Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie fungeeren. Deze commissies hebben tot opdracht de geschillen te beslechten die kunnen oprijzen tusschen de Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie aan den eenen kant, en haar onderhoorigen aan den anderen kant. Deze commissies moeten aan de onder de Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie en haar Hoofdgroeperingen ressorteerende landbouwers, handelaars en fabrikanten de gelegenheid geven hun billijke rechten te doen gelden tot het stel van onrecht of schade, die zij zouden geleden hebben hetzij door opgelegde boeten, bijdragen, rechten of compensatiebasis, hetzij door toepassing van zekere uitzonderlijk nadeelige economische maatregelen.

Aldus wordt de belanghebbenden een recht op schadevergoeding toegekend, dat natuurlijkerwijze gegrond is op de billijkheid. Ten slotte bekrachtigt onderhavig besluit het statuut van den Rijksdienst voor landelijke vennootschappen (R. L. V.) opgericht bij besluit d.d. 25 Februari 1942, dat aangevuld werd bij besluit d.d. 27 Juni 1942.

Sinds lang stelt de Staat belang in de in België zoo bloeiende landbouwvennootschappen. Zeer talrijk waren de bemoeiingen der openbare besturen op dit gebied; ze hadden o. m. tot doel de oprichting en de werking der landbouwvennootschappen te bevorderen (wetten d.d. 23 Juni 1894 en 31 Maart 1898 op de maatschappijen van onderlingen bijstand), den landbouw in te richten (koninklijk besluit d.d. 15 September 1924), de rechtstreekse medewerking der landbouwers met het Ministerie van Landbouw te organiseren (oprichting van veeveelverenigingen, van maatschappijen voor de bestrijding van rundertuberculose, enz.), en ten slotte, het onontbeerlijk toezicht te regelen (wetten d.d. 7 en 24 December 1934, tot bescherming van de kleine spaarders).

Wegens de noodzakelijkheid de landbouwvoortbrenging door alle middelen te verhogen, de producten van den bodem in haar bijdragen geheel te mobiliseeren en de noodige grondstoffen onder al de landbouwers oordeelkundig te verdeelen, was het van belang de samenwerking van al de landelijke vennootschappen op volstrekt afdoende wijze te verwezenlijken.

De Rijksdienst voor landelijke vennootschappen heeft tot opdracht deze samenwerking in te richten, met het oog op de mobilisatie van den oogst, de ordening van de markt en de organisatie van den productieslag, door aan de betrokken landbouwvennootschappen bovendien een normale bedrijvigheid te waarborgen, gegrond op een passend rechtsstatuut.

Het Besluit

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening.

De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën.

Gezien de wet van 7 September 1939 waarbij aan den Koning buitengewone machten werden verleend en inzonderheid artikel 1, 4°;

Gezien de wet van 10 Mei 1940 betreffende de overdracht van bevoegdheid in oorlogstijd;

Overwegende dat de noodwendigheden van den oorlogstijd de oprichting rechtvaardigen van parastatale organismen gelast, onder de leiding en het toezicht van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening, bij te dragen tot de bevoorrading van de Belgische bevolking;

Overwegende dat het, te dien einde, van belang is, de daadwerkelijke samenwerking met de openbare besturen te verzekeren, van de personen, ondernemingen en vereenigingen die zich bezighouden met de productie, de bereiding, de be- of verwerking of de verdeling van landbouw- en voedingsproducten;

Gelet op de dringende noodzakelijkheid en op de onmogelijkheid de hoogere overheid te raadplegen;

Gezien de eensluidende beraadslaging van de Secretarissen-Generaal van de Ministeries.

Besluiten:

Artikel 1. De volgende beschikkingen worden bekrachtigd, onder voorbehoud van de bepaling voorzien bij onderstaand artikel 2, en met ingang van den dag waarop zij in werking zijn getreden:

1° het besluit van 27 Augustus 1940 (« Staatsblad » van 30 Augustus 1940), houdende oprichting van een Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie;

2° het besluit van 24 April 1941 (« Staatsblad » van 28-29 April 1941), waarbij aan de Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie en aan de Hoofdgroeperingen die er van afhangen het karakter van openbare Rijksinstellingen werd verleend;

3° het besluit van 10 Juli 1941 (« Staatsblad » van 12 Juli 1941), betreffende de heffing, inning en invordering van bijdragen, compensatiebijdragen en tuchtgeldboeten door de Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie;

4° het besluit van 30 Juli 1941 (« Staatsblad » van 2 Augustus 1941), waarbij scheidsrechterlijke commissies bij de Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie werden ingesteld, aangevuld bij besluit van 26 Juni 1942 (« Staatsblad » van 9 Juli 1942);

5° het besluit van 25 Februari 1942 (« Staatsblad » van 1 Maart 1942) betreffende de organisatie van en de controle op de landelijke vennootschappen, aangevuld bij besluit van 27 Juni 1942 (« Staatsblad » van 9 Juli 1942).

Art. 2. Alle reglementen en verordeningen van den leider der Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie of van de voorzitters der hoofdgroeperingen moeten, zonder onderscheid en op straffe van nietigheid, goedgekeurd worden door het hoofd van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening.

Eveneens, moeten de reglementen en verordeningen van den voorzitter van den Rijksdienst voor landbouwvennootschappen (R. L. V.) door het hoofd van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening goedgekeurd worden.

Art. 3. De uitvoeringsmaatregelen, vóór de bekendmaking van onderhavig besluit genomen op grond van een reglement of van een verordening, steunend op een van de besluiten bedoeld bij artikel 1 worden eveneens bekrachtigd onverminderd het beroep geopend of ingediend krachtens de voornoemde besluiten.

Art. 4. De Secretaris-Generaal van het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening en de Secretaris-Generaal van het Ministerie van Financiën zijn, ieder wat hem betreft, belast met de uitvoering van onderhavig besluit.

Art. 5. Onderhavig besluit wordt van kracht den dag waarop het in het « Belgisch Staatsblad » wordt bekendgemaakt.

Brussel, den 1° Juli 1942

HET STATUUT VAN DE N. L. V. C.

Het « Staatsblad » van 12 Juli heeft een Besluit gepubliceerd, betreffend het statuut van de Nationale Landbouw en Voedingcorporatie en van zijn organen, dat we hier volledig overdrukken.

Memorie van toelichting

Door de noodzakelijkheid gedurende de oorlogsomstandigheden in de voedselvoorziening van de Belgische bevolking te voorzien, is aan de openbare besturen de plicht opgelegd organismen op te richten, die in de volle mate van het mogelijke, de volledige mobilisatie van al de beschikbare voedingsbronnen en hun oordeelkundige verdeling onder al de burgers kunnen tot stand brengen.

Zulke zware taak kon het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening niet alleen vervullen. Om dergelijke veelomvattende opdracht te kunnen volbrengen, moest het hoofd van dit departement kunnen beschikken over een uitvoeringsorganisme dat een ruimere bewegingsvrijheid genoot dan het eigenlijke hoofdbestuur. Bovendien moest hij ontlast worden van de vele bijkomende zorgen welke de uitvoering van zulk omvangrijk programma meebrengt, om zich uitsluitend te kunnen bezighouden met zijn essentiële opdracht, die bestaat in leiding en toezicht.

Reeds in normalen tijd had de regering parastatale organismen opgericht, telkens als ze zich genoodzaakt zag in te grijpen op economisch of financieel gebied. Aldus werden o.m. in 1938 naast het Ministerie van Landbouw twee openbare instellingen opgericht, genaamd: Nationale Zuiveldienst (wet van 15 Januari 1938), Nationale Dienst voor den Afzet van Land- en Tuinbouwproducten (wet van 27 December 1938) waarvan de bedrijvigheid nu overgenomen is door de « Nationale Landbouw- en Voedingcorporatie ».

Deze Corporatie, opgericht bij besluit d.d. 27 Augustus 1940, en die bij besluit d.d. 24 April 1941, uitdrukkelijk als openbare instelling werd erkend, was en is thans nog voor het Ministerie van Landbouw en Voedselvoorziening het onontbeerlijke werktuig om het bij het volbrengen van zijn taak bij te staan. In het algemeen belang van de bevolking is het noodig, ja dringend noodzakelijk, dat dit organisme zijn opdracht met onbetwist gezag kunne vervullen, op gevaar af de voedselvoorziening der bevolking onherstelbaar ten gronde te richten.

Nieuwe verlenging van de « grendelwet »

De wet d.d. 13 Januari 1937, houdende verbod tot opening of vergroting van zekere grootwarenhuizen, gekend onder den naam « grendelwet », is nog eens verlengd. Reeds werd zij door de wetten d.d. 25 Maart en 17 Juni 1937, verder door de wet d.d. 26 December 1938, bij koninklijk besluit n° 22 d.d. 29 Juli 1939, bij besluit d.d. 24 Juli 1940 en dit d.d. 18 Juli 1941 verlengd.

Nu wordt zij verlengd tot op 31 Juli 1943. De kleinhandelaars hechten groot belang aan deze wet, die hen tegen al te groote uitbreiding van de groote ondernemingen behoedt.

Zoals reeds vaak in dit blad gezegd, is het beste middel om zich tegen den vrijhandel te beschermen, zijn verkoopstechniek, zijn beroepsvorming te verhoogen en te verstevigen. Hiervoor werkt de Sector. Dit wordt de beste « grendelwet ».

EEN STAP VOORUIT?

ZULLEN DE SLUITINGSUREN VAN DE MAGAZIJNEN
EERLANG WORDEN GEREGELD?

De handelaars herinneren zich dat de Sector « Handel en Distributie » kortelings een onderzoek heeft ingesteld over het vraagstuk van de sluitingsuren der magazijnen. En ze waren er allemaal over accoord om een officieele regeling te dezer zake te vragen. Na de studie is thans de tijd der verwezenlijking daar. De afgevaardigden van de studiecómités, die door den Sector waren ingericht, hebben aan de heeren Gouverneurs der Provincies een uitvoerig verslag toegezonden over dit belangrijk vraagstuk.

Sedert 1940 is het steeds een der voornaamste doelstellingen van den Sector « Handel en Distributie » geweest de Beroepsorganisatie der handelaars in voedingswaren tot stand te brengen. Met dit doel heeft men, in iedere provincie, onder de kleinhandelaars diegenen uitgekozen die, door hun moreele en hun beroepshoedanigheden, de waardigste bleken om hun beroep te vertegenwoordigen. Deze kleinhandelaars vormden de studiecómités, welke reeds een belangrijke documentatie hebben verzameld en op punt gesteld betrekkelijk de voornaamste vraagstukken, die het beroep aangaan. Het eerste werk, dat aan de studiecómité's gevraagd werd was het onderzoek van een der vraagstukken, dat de beroepsverenigingen en de Syndicale Kamers tot nogtoe niet hadden kunnen oplossen: een vast sluitingsuur voor de winkels. Tegelijkertijd heeft het blad « Handel en Distributie » een breed onderzoek ingesteld, waaruit bleek dat de kleinhandelaars in voedingswaren haast eensgezind waren om een spoedige oplossing van dit probleem te vragen.

Op de vraag « Zijt gij voorstander van de Zondagrust » hebben er 97 t.h. ja geantwoord.

Zeven en negentig ten honderd vroegen tevens dat in de week alle magazijnen op hetzelfde uur zouden worden gesloten.

Vier en negentig ten honderd vroegen daarenboven één uur sluiting op den middag.

De besluiten van de studiecómité's kwamen in alle punten met deze uitslagen overeen.

Tevens gaf men aan welken voorkeur de kleinhandelaars hadden voor bepaalde uren van den dag. En zoo kon de Sector « Handel en Distributie » een klaar en nauwkeurig verslag uitwerken over dit vraagstuk, alsmede een ontwerp van reglementering, gegrondvest op den eensgezinden wensch der kleinhandelaars in voedingswaren van heel het land.

Dat algemeen accoord heeft indruk gemaakt.

Maar, tijdens de vergaderingen der studiecómité's, is gebleken dat de toepassingsmodaliteiten van deze gebeurlijke reglementering door de afgevaardigden van iedere provincie uit een ietwat verschillend standpunt werden bekeken.

Inderdaad, de levenswijzen, de plaatselijke gebruiken, de verkeersmogelijkheden, de verdeling der voedingswaren zijn niet overal dezelfde. Er zijn steden, er zijn buitengemeenten en er zijn badplaatsen. Er zijn ook bedevaartplaatsen.

Overall houdt de cliënteel er zekere gewoonten op na, waarvan men soms — niet altijd — rekening dient te houden. Het blijkt dus, dat het, alvorens over te gaan tot een al te eenvormige reglementering, toepasselijk op heel het land, voorzichtig zou zijn de proeven over de negen provincies te verdeelen.

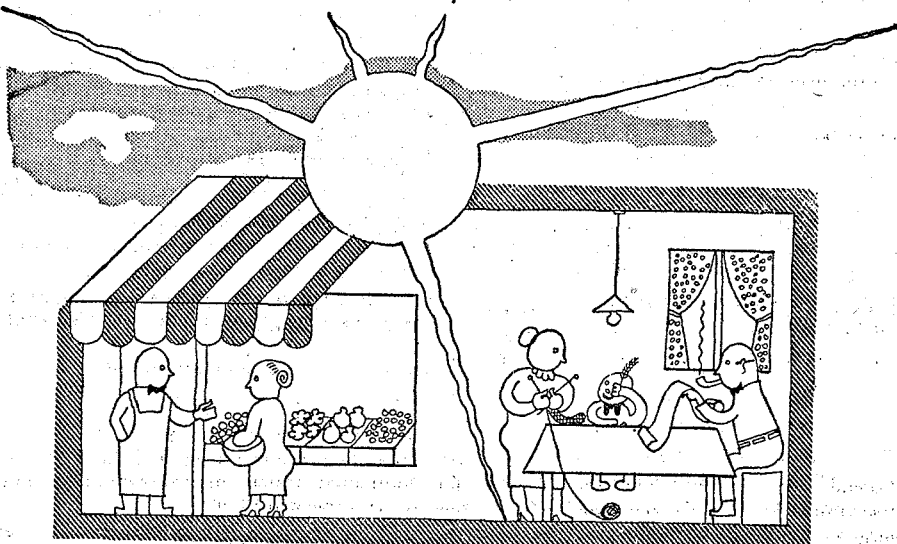
In ieder hunner zouden de afgevaardigden der kleinhandelaars in voedingswaren een voorstel kunnen indienen, dat zeer van nabij zou rekening houden met de plaatselijke noodwendigheden. Het eenige gevaar daarbij was dat we weer zouden staan vóór een nieuwe uiteenbrokking der wenschen en gedachten, die met zooveel moeite waren bijeengebracht! Dat werd vermeden door aan de studiecómité's één enkelen tekst als basis voor te leggen en daarvan mocht men slechts

afwijken binnen nauwkeurig aangegeven grenzen.

De provinciale vergaderingen der studiecómités.

Als alles zoover en nauwkeurig geregeld was, zette de grootsche machine « Beroepsorganisatie », die door den Sector in het leven was geroepen, zich in beweging.

In iedere provincie had een algemeene vergadering der studiecómité's plaats, tijdens dewelke de ontwerp-besluiten werden bijgewerkt. Vervolgens werden de afvaardigingen van de kleinhandelaars, die onder de leden der studiecómité's waren gekozen, ontvangen door de heeren Gouverneurs der provincies

Ook de handelaar heeft recht op wat jammeleven. Daarom wachten alle handelaars in voedingswaren met ongeduld op een reglementering der sluitingsuren.

of door hun afgevaardigden. Deze afvaardigingen waren vergezeld door leiders van den Sector « Handel en Distributie ». Deze vergaderingen hebben plaats gevonden en deze stappen werden aangewend in alle provincies, behalve dan in Luxemburg. Inderdaad de plaatselijke omstandigheden schijnen er op te wijzen dat het aldaar niet noodig is de sluitingsuren thans te reglementeren. Wij kunnen van nu af aan zeggen dat een prinsipsaccoord bereikt werd in de provincie Oost-Vlaanderen en in Namen. Wij kunnen geen omstandig verslag uitbrengen over al deze vergaderingen, noch over al deze onderhouden. Bepalen wij er ons toe breder uit te weiden over een dezer dagen, namelijk die van Luik.

De dag van Luik

De vergadering werd gehouden op Woensdag 22 Juli, te 10 u. 30.

In de vergaderzaal van den Sector hadden plaats genomen: drie afgevaardigden van het arrondissement Hoei, elf afgevaardigden van het arrondissement Luik, negen afgevaardigden van het arrondissement Borgworm, de heer de Heusch bestuurder van den Sector, de heer De Pauw, rechtskundig adviseur, de heer Martin, provinciaal-secretaris van Luik, de heer Massar, afgevaardigde bij de Beroepsorganisatie, en enkele andere personaliteiten. Na de woorden van welkom werd dadelijk de bespreking aangevat over het voorstel van reglementering, dat aan den heer Gouverneur der provincie Luik moest worden voorgelegd.

Het eerste punt, waarover iedereen accoord is, is dat de gevraagde maatregel er een

is van algemeen nut, van openbaar welzijn en gebeurlijk geroepen om bij te dragen tot het instandhouden van de orde. Bij deze gelegenheid herinnert iemand aan de verordeningen op de sluiting van de drankgelegenheden. Als er een beetje orde gebracht werd in de sluitingsuren, dan zouden onaangename conflicten, die dagelijks rijzen tusschen klanten en handelaars en die in aantal en belang steeds dreigen toe te nemen, worden vermeden.

Vervolgens stelt de vergadering de redenen vast, waarom deze reglementering dient doorgedreven. Onderlijnd wordt dat zij geen enkel nadeel na zich zou slepen voor de normale bevoorrading der verbruikers. In haar voordeel pleiten verder:

- het eensgezind accoord van alle kleinhandelaars in algemeene voedingswaren;
 - de noodzakelijkheid besparingen te doen op de algemeene onkosten (verwarming, verlichting, en dies mer);
 - de noodzakelijkheid over enkele rustige uren te beschikken voor het vele schriftwerk, dat de verdeling van de gerantsoeneerde producten met zich brengt;
 - de moeilijkheden, die in den Winter oprijzen met het oog op de verduistering;
 - en ten slotte de noodzakelijkheid zelf van een stukje familieleven te kunnen genieten.
- Verder bespreken de afgevaardigden in den breede de vaststelling van de sluitingsuren. Volgend voorstel wordt aangenomen: in de week sluiting van 12 u. 30 tot 13 u. 30 en

's avonds te 19 uur; 's Zondags sluiting op den middag.

Hierop worden afwijkingen voorzien voor sommige bedrijven, namelijk voor de banketbakkers, alsmede voor de badplaatsen, de bedevaartplaatsen, enz.

Dan blijft nog het vraagstuk van het openingsuur te regelen. Want de verbruikers moeten toch ook zeker zijn de winkels op bepaalde, eveneens vastgestelde, uren open te vinden. Er zijn namelijk beenhouwers, die geneigd zijn — ten ander omdat ze over geen koopwaar beschikken — hun winkel haast de heele week te sluiten. Maar hier kan geen rekening worden gehouden met de grillen van een kleinhandelaar. Wil hij op bepaalde

uren sluiten, dan moet hij tevens zijn winkel openhouden tijdens een minimum aantal uren, dat moet worden vastgesteld. Besloten wordt als volgt: verplichte opening van 9 u. 30 tot 12 u. 30 en van 1 u. 30 tot 17 u. in de week. 's Zondags niet verplicht open te houden.

Voor de buitengemeenten van minder dan 5.000 inwoners zouden ook geen uren worden vastgesteld, waarop de winkels verplichtend moeten opengehouden worden.

Laten wij hier opmerken dat het er gaat om een minimum! De handelaars mogen gerust, zoo zij zulks wenschen, vanaf 5 uur open doen en slechts te 19 uur sluiten.

Alle beslissingen worden bij eensgezindheid getroffen. Sommige afgevaardigden hadden opmerkingen gemaakt, die van al te persoonlijk karakter droegen. Zij moeten gelukgewenscht om het begrip, dat zij aan den dag hebben gelegd, door hun zienswijze op te offeren ten bate van het algemeen belang.

De heer de Heusch, bestuurder van den Sector « Handel en Distributie », die de besprekingen had geleid, bedankte vervolgens de afgevaardigden van de studiecómité's en de leden van den Sector, die hadden bijgedragen tot de uitwerking van dit ontwerp.

In het Provinciaal Hotel

's Namiddags werd een afvaardiging van handelaars, vergezeld door de heeren de Heusch, Massar en Martin, ontvangen in het provinciaal hotel. Zij bestond uit de heeren Levaux en Wathon (arrondissement Luik), Fransis (Seraing), Simonis (arrondissement Verviers), Renier (arrondissement Borgworm) en Bartmettler (arrondissement Hoei).

De afvaardiging en de leiders van den Sector werden ontvangen door den heer Stevaert, cabinetshoofd van den heer Gouverneur, en door den heer Brouckart, hoog ambtenaar van het provinciaal bestuur. Namens de kleinhandelaars in voedingswaren, zetten de afgevaardigden hun wenschen en voorstellen uiteen en drukten de hoop uit dat de heer gouverneur zijn goedkeuring zou hechten aan dit ontwerp van reglementering.

Voegen wij er aan toe dat, van zodra hun prinsipsaccoord zal zijn bereikt, de Sector zich in nauwer betrekking zal stellen met de vertegenwoordigers der kleinhandelaars in niet-eetbare producten. Zoo zullen dan absoluut algemeene maatregelen kunnen getroffen worden.

In één woord, het ziet er naar uit alsof de beroepsorganisatie eerlang een stap vooruit zal zijn gekomen.

De kleinhandelaars zullen met voldoening deze reglementering van de openings- en sluitingsuren begroeten.

Weet ge dat men zich met dat probleem reeds bezighoudt sinds 1895 en dat in 1901 het Congres der Kleine Burgerij dit vraagstuk aan zijn dagorde had geplaatst? De Belgische kleinhandelaars wachten al lang, al veel te lang. Hun buitenlandsche collega's zijn op dit punt veel gelukkiger. Overal is er een reglementering in voege. Iedereen is er over tevreden. Wij zijn ervan overtuigd dat dit in België, na korten tijd, ook het geval zal zijn.

Het sluitingsuur in Oost-Vlaanderen in voege
vanaf 16 Augustus

We kunnen al melden dat de campagne, die te dezer zake door den Sector « Handel en Distributie » met zooveel durf en krachtvaardigheid werd ingezet, reeds vruchten heeft gedragen. In de provincie Oost-Vlaanderen is het probleem opgelost en vanaf 16 Augustus II. is daar een eenvormig sluitingsuur voor alle winkels in voege.

De afgevaardigden van den Sector, de heeren Firmin Remy, provinciaal secretaris, en P. Van Cauwenberghe, afgevaardigde bij de Beroepsorganisatie, hadden — zooals het, trouwens, ook gebeurd is in de andere provincies — met den heer gouverneur besprekin-

gen gevoerd en met de provinciale diensten onderzocht wat er te dezer zake kon worden gedaan.

Op 4 Augustus heeft thans de heer J. Devos, gouverneur « ad interim » van Oost-Vlaanderen aan de heeren burgemeesters der steden en gemeenten in zijne provincie een rondzendbrief laten geworden, waarin hij de sluitingsuren vastlegt, die vanaf 16 Augustus in de provincie moeten worden aangenomen. Zijn voorschrift luidt als volgt:

De winkels zullen gesloten zijn van 12 u. 30 tot 13 u. 30 en van 20 uur 's avonds tot 5 uur 's morgens op de weekdays; op Zondagen

en wettelijke feestdagen zullen de winkels dienen gesloten van 12 u. 30 's middags tot 5 uur 's morgens.

Uitzonderlijk, echter, zal op den laatsten werkdag, welke een wettelijke feestdag, Sint-Niklaas of Nieuwjaarsdag voorafgaat, het avondsluittuurs tot 22 uur worden verschoven.

Aan de klanten, die op de voormelde sluitingsuren nog aanwezig zijn, mag nog gedurende ten hoogste een kwartuurs na het sluitingsuur worden verkocht.

Voormelde regeling is niet van toepassing:

- op de apotheken;
- op de inkeles waar banketgebak en suikergoed uitsluitend of in hoofdzaak worden verkocht;
- op de magazijnen waar ijsroom uitsluitend of in hoofdzaak wordt verkocht;
- op de winkels waar dagbladen en tijdschriften uitsluitend of in hoofdzaak worden verkocht.

De heeren burgemeesters hebben ieder in zijn gemeente een vergadering belegd voor de betrokken winkeliers om daar in den breedte het probleem der winkelsluiting te bespreken en te wijzen op de noodzakelijkheid van de doorgedreven regeling. Het zijn, naar het oordeel van den heer gouverneur, de oorlogsomstandigheden die dwongen tot deze maatregelen. Daar zijn onder meer: de **BESPARING VAN BRANDSTOF** in de verkooplokalen, de voorschriften inzake **LUCHT-BESCHERMING**, eenvoudigheid met het oog op het **VERGEMAKKELIJKEN VAN DE CONTROLE** in de verkooplokalen en zoo meer.

Op de plaatselijke vergaderingen, waarvan hooger sprake, hebben telkens afgevaardigden van den Sector « Handel en Distributie » voor de belanghebbenden het vraagstuk besproken.

Enkele wijzigingen aan de sociale wetten

Wijzigingen aan de raming der voordeelen in natura, door de werkgevers toegestaan aan de personen die bij hen werkzaam zijn. Met het oog op de toepassing van de wetten en besluiten betreffende het ouderdomspensioen en het betaald verlof, worden kost en inwoning, die door den werkgever verschaft worden, als volgt geraamd (besluit van 23 Maart 1942):

Eerste maaltijd (ochtendontbijt)fr 2.50
Tweede maaltijd (voornaamste maaltijd) 3.75
Derde maaltijd (avondmaal) 3.75
Logies per dag 2.50
Als die voordeelen op bestendige wijze worden toegestaan, moet hun waarde op de basis van dertig dagen per maand berekend worden.

Wat betreft het betaald verlof van het personeel dat van een fooiën leeft, zal het bedrag van de te plakken zegels minstens 2 p.c. tegenwoordigen van minimumloon, dat door de arbeidsamten voor de aldus bezoldigde arbeiders wordt toegepast.

In een vorig artikel over de sociale wetten hadden wij gelegenheid er aan te herinneren dat de ondernemingen, die niet tegen arbeidsongevallen verzekerd zijn, in het waarborgfonds moeten storten.

Die bijdrage werd als volgt bepaald voor het bedrijfsjaar 1942:

- Een vaste taxe van:
 - 60 frank per onderneming, die slechts werklieden of terzelfdertijd werklieden en bedienden, onderworpen aan de wet van 7 Augustus 1922 op het bediendencontract, in haar dienst heeft;
 - 10 frank per onderneming, die slechts bedienden, allen of voor een deel onderworpen aan de wet van 7 Augustus 1922 op het bediendencontract, in haar dienst heeft;
 - Een evenredige taxe van 55 frank per arbeider en van 6 frank per bediende, onderworpen aan de wet van 7 Augustus 1922, die in dienst van de onderneming zijn.
- Laten wij er aan herinneren dat de bedienden, onderworpen aan de wet van 1922 op het bediendencontract, dezen zijn wier jaarwedge de 24,000 frank niet overschrijdt.

WAAR, WANNEER EN HOE MOET GE UW BIJDRAGE VOOR 1942 BETALEN AAN DE N. L. V. C. ?

De verordening n° 9/42 van den Corporatieleider, d.d. 1 Juli 1942 en afgekondigd in het « Belgisch Staatsblad » van 5 Augustus 1942, stelt de persoonlijke bijdrage vast der verdeelers, invoerders van landbouw- of voedingsproducten en grondstoffen voor den landbouw.

Wie moet de bijdrage betalen ?

De verdeelers zijn:

- de kleinhandelaars. Als kleinhandelaar wordt aangezien al wie rechtstreeks aan den verbruiker verkoopt.
- de grossiers. Als grossier wordt aangezien al wie koopt om voort te verkopen aan bewerkers, werkers, fabrikanten of handelaars als dusdanig.
- de tusschenpersonen. Als tusschenpersoon wordt aangezien, iedereen die in den handel zaken doet, zonder nochtans eigenaar van de koopwaar te worden (makelaars, commissonnairs en andere onafhankelijke lieden) (art. 3).

Hoeveel belooft de bijdrage ?

De jaarlijkse bijdrage werd als volgt vastgesteld:

Verdeelers:

- 100 fr. voor bedrijven die 5 of minder dan 5 personen bezigen;
- 200 fr. voor bedrijven die meer dan 5 personen bezigen;
- 500 fr. voor de grossiers en invoerders.

Cumuleeren der functies

Zij die twee of meer functies cumuleeren, als voorzien door de verordening, of één of meer dezer functies doen samengaan met die van voortbrenger, betalen de bijdragen voor elke functie afzonderlijk voorzien.

Voorbeeld: Een fabrikant moet 500 fr. betalen. Als verdeeler kan hij daarenboven nogmaals worden verplicht tot het storten eener bijdrage hetzij als grossist, hetzij als kleinhandelaar, ofwel van beide.

Hij die én als grossier én als kleinhandelaar optreedt, betaalt 100 fr. en 500 fr.

Elk bijhuis, filiale of depot wordt aangezien als een afzonderlijk verdeelingscentrum van het moederhuis en de bijdrage dient bijgevolg voor elk hunner betaald te worden (art. 4).

Een bijdragevermindering

van 90 t.h. kan worden toegestaan aan de onderhoorigen of de ondernemingen die momenteel onactief zijn uit hoofde van de omstandigheden of de nieuwe marktordening. Te dien einde moeten belanghebbenden een aanvraag sturen naar den Corporatieleider, onder bijvoeging van het bewijs van omstandigheden, die de vermindering rechtvaardigen (art. 6 en 7).

Indien een wijziging in den toestand intreedt moet men de N.L.V.C. binnen de veertien dagen verwittigen.

Tuchtmaatregelen

- De onderhoorigen, die hun bijdragen niet betalen, kunnen geen aanspraak maken op een welkdanige door de N.L.V.C. of haar Hoofdgroepering afgeleverde vergunning of machtiging (art. 5).
- Bij valsche, onvolledige of onjuiste aangifte wordt de bijdrage verdubbeld (art. 15).
- Bij onjuiste of bedrieglijke verklaring ten einde de bijdragevermindering van 90 t.h. te bekomen, wordt de bijdrage verdubbeld; daarenboven wordt het exploitatieverbod bij wijze van tuchtstraf uitgesproken (art. 7). Dezelfde sancties indien de

begunstigden de veranderingen niet binnen de veertien dagen aangeven (art. 3).

Dienstjaar

Het valt samen met het kalenderjaar. Het eerste dienstjaar eindigt op 31 December 1942.

Inning

Eerstdaags ontvangen de onderhoorigen een roluittreksel.

Binnen de 30 dagen moeten zij door middel van een postoverschrijving betalen.

Bij nttet-betaling wordt de kwijting, verhoogd met 10 fr. voor kosten, door de post aangeboden.

Ten einde deze kosten te vermijden raden wij allen aan onmiddellijk te betalen over den Postchèqueendienst.

Een stortingsbulletin in aan het roluittreksel gehecht.

Indien de onderhoorige anders betaalt dan door middel van dit bulletin, dient hij op het strookje zijn stamnummer bij de N.L.V.C. en de woorden « Bijdrage 1942 » te vermelden.

Alle betalingen van bijdragen moeten geschieden op P.R. 9435 van den Sector Handel en Distributie bij de N.L.V.C., te Brussel. Indien de betaling van de bijdrage of de kosten niet geschiedt bij aanbidding door de post, zal de bijdrage bij toepassing van artikel 15 verdubbeld worden.

Geen tweede aanbidding wordt gedaan en geen enkel uitstel wordt verlengd.

Wij kunnen niet genoegzaam op voorgaande maatregelen drukken.

Verplichte verklaring

Zij die binnen de twee maanden, d.i. vóór 5 October, geen kennisgeving van bijdrage hebben ontvangen, moeten bij de N.L.V.C. een aangifte doen.

Verhaal

De Scheidsrechterlijke Commissies bij de N.L.V.C., Koninklijkestraat, 294, Brussel, aléén kunnen alle uit de toepassing van de huidige verordening ontstane geschillen beslechten. Geen enkele klacht noch beroep schorst de eischbaarheid van de bijdrage. Deze laatste moet in allen gevallen worden betaald. Zij wordt terugbetaald indien de Scheidsrechterlijke Commissies den aanvrager in het gelijk stelt.

Vermeerderingen

De onderhoorigen, die vermeerderingen moeten betalen uit hoofde van een valsche, onjuiste of onvolledige verklaring of hun bijdrage niet binnen den vastgestellten termijn betaalden, mogen hun rechtvaardiging aan den Corporatieleider sturen, die over hun verzoek beslist (art. 15). Natuurlijk worden deze verzoeken alleen in overweging genomen, indien de fout voortspuit uit een vergissing van een der diensten van de Corporatie.

Controle

De controleurs van de N.L.V.C. en van de Hoofdgroeperingen zijn bevoegd de inbreuken op de voorschriften van de verordening op te sporen (art. 16).

Bijzondere bepaling

De hôteL-café, restauratie, familiepensiohouders zijn van iedere bijdrage over het jaar 1942 ontslagen.

Correspondentie

Alle coorespondentie over de toepassing van de nieuwe verordening dient gericht naar den Sector Handel en Distributie, Tellingsdienst, Sint-Michelstraat, 28, te Brussel. Men wordt verzocht het adres volledig en juist te vermelden. Onnoodig zich elders te wenden.

Wij antwoorden...

L. V. te B. — 468.

Stelt ons de volgende vraag: Is het den kruidenier toegelaten krabben te verkopen, onder voorwendsel dat de verkoop van schaaldieren vrij is?

De verkoop van dit product is uitsluitend voorbehouden aan vischhandelaars, die door de Hoofdgroepering « VISCH- EN VISCHENIJPRODUCTEN » werden aangenomen.

E. D. P. te H. S. P.

Vraagt ons het volgende: Mijn huiseigenaar deelt mij mede dat hij mijn huur wenschte te verhoogen. Hij steunt zich op het feit dat in verschillende beroepsbladen, uitgegeven door de N.L.V.C., onder de rubriek « VRAGEN EN ANTWOORDEN », beweerd werd dat het toegelaten was huishuren te verhoogen. Mijn geval is als volgt: Vóór den oorlog bedroeg mijn huishuur 500 fr. Mijn huiseigenaar wenschte mijn maandelijksche huishuur op 650 fr. te brengen. Heeft hij dit recht?

Het besluit van 9 Juli 1940 verbiedt verhoogen van huishuren die van kracht waren op 10 Mei 1940. Dus heeft Uw huiseigenaar het recht niet Uw huur tot op een hooger bedrag te brengen dan U vóór den oorlog betaalde. Wat het foutieve antwoord betreft, dat in verschillende van onze bladen verschenen is, vragen wij U ons te verontschuldigen; over kort zal er een herroeping verschijnen in de bladen, waarin deze vragen voorkwamen.

Van L. te C. — 22.

Vraagt ons de reden waarom vischhandelaars niet bevoorrad worden in gedroogde aberdanen, stokvisch en andere ingevoerde vischsoorten?

De gedroogde aberdaan is voorbehouden aan deze streken waar het vervoer zeer moeilijk is. En stokvisch wordt voor het oogenblik niet ingevoerd.

S. B. B. te Gent — 2004.

Vraagt ons, aangezien het inpakpapier zeer kostbaar en schaarsch is, of het de vischhandelaars zou toegelaten zijn den verkoopprijs van visch en andere vischerijproducten te verhoogen, teneinde deze onkosten te vergoeden?

Neen, het is U niet toegelaten den verkoopprijs van Uw visch te verhoogen, aangezien er tijdens het vaststellen van den verkoopprijs rekening werd gehouden met dezen factor. Uwe winstmarge wordt als voldoende aangezien voor Uwe onkosten aan inpakpapier.

Lodewijk D. G. te Brussel. — 1742.

Doet ons opmerken dat de haring in bokalen, die hem drie weken geleden geleverd werd, veel te wenschen overlaat aan kwaliteit en dat hij daarom zeer slecht kon bewaard worden.

Te Uwer inlichting deelen wij U mee dat haring in bokalen slechts een beperkt tijd kan bewaard worden en binnen de veertien dagen moet verbruikt worden. Het schijnt dat hij niet langer kan bewaard blijven, omdat er gebrek is aan sommige daartoe noodzakelijke kruiden.

Prosper — vischhandelaar te V.

Deelt ons het volgende mede: aangezien de verkoop van kleine vischjes gewoonlijk zeer moeilijk is, is het risico zeer groot dat een deel van mijn contingent zou bederven. Waar geen enkel voedingsmiddel vernietigd mag worden, vooral in deze tijden van schaarschte, zou men de vischhandelaars, die zich in mijn geval bevinden, de toelating moeten geven, deze kleine vischjes zonder zegels te verkoopen.

Alle visch en vischerijproducten moeten tegen zegels verkocht worden. Wat het geval betreft dat U ons voorlegt, zijn aléén de lokale diestgen der bevoorrading bij machte de noodige maatregelen te treffen. Zij kunnen ofwel het rantsoen verdubbelen, ofwel den verkoop zonder zegels toelaten.

D. H. te Brussel — 1226.

Vraagt ons of het de vischhandelaars toegelaten is citroenen te verkoopen?

De verkoop van citroenen is aan vischhandelaars verboden. Aléén handelaars in bezit zijnde van de noodige vergunning, uitgaande van de Hoofdgroepering « TUINBOUWPRODUCTEN », mogen citroenen verkoopen.

VISCHHANDELAARS, wanneer U ons schrijft, vergeet niet het volgende, op goed leesbare wijze aan te duiden:

- Uw immatriculatienuummer bij de N. L. V. C.
- Uw naam en adres.
- Uw correspondentie aan het hieronder vermelde adres te versturen: « De Vischhandelaar », Hopstraat, 47, Brussel.

De verantw. uitgever: Willem Melis, Nieuwstraat, 50, Brussel.

N. V. IMIFL, Hopstraat, 47, Brussel. H. R. 3371 - O. C. P. 395